

Virolahden Tulkit

Virolahden Tulkit ry
Sukuyhdistyksen
tiedotuslehti 10.6.2011

17

Virolahden Tulkit

17

Virolahden Tulkit ry • Sukuyhdistyksen tiedotuslehti • 10.6.2011

Sisältö

Mennyt maailma kiehtoo	3
Reetta Väänäsellä suksenluisto sukuvikana	4
Sukututkimus	10
Isoäitini Amanda Paavolan haastattelu	12
Linja-autossa	14
Merellinen kesäretki Tammioon	15
Harrastukseni: Urheilua ja maalaamista	16
Onko sukututkija tietosuojariski?	18
Virolahtelaisia perinneruokia 1.	
Lohkopiirakka	20
Tulkit ja Ojalat ne yhteen soppii	26
Sukuviesti-lehden ja SSK:n kilpailut	27
Virolahden kansallispuku	28
Olipa päivä	30
Sulo Mäkelä -viikko 31.7.–7.8.2011	33
Kirjat: Seitsemän vuosisataa	34
Sodan sirpaleita	35
Elias Niemelä ja Kaleva lakki	36
Maalaistalon elämää viiskytluvulla, osa 2.	
Ulkotöissä sulan maan aikana	38
Kotiseutufoorumi 17.–18.7.2010	41
Isoveli valvoo, osa 1.	42
Nuorten sivut	44
Nyt rokataan!	46
Osta sukuseuran tuotteita	48
Kysely isännänviiristä	49
Virolahti-viikot 8.–17.7.2011	49
Uusia jäseniä	50
In memoriam	50
Virolahden Tulkkien sukuseuran hallitus 2009–2013	51

Kannessa taiteilija Alli Tourin piirtämät Virolahden pitäjänpuvut. Naisten puvun piirustukset valmistuivat toukokuussa 1955 ja miesten vuotta myöhemmin keväällä 1956.

Toimituskunta:

Heikki Tulkki, puheenjohtaja
Jaakko Liukkonen, päätoimittaja
Liisa Ahonen
Siru Ahopelto
Jukka T. Tulkki
Riku Tulkki

PUHEENJOHTAJAN MIETTEITÄ

Mennyt maailma kiehtoo

Kuva Jaakko Liukkonen

Sukututkimus on mielenkiintoinen ja suosittu harrastus. Siihen liittyy kirjallisuutta: oppaita, sukukirjoja ja -selvityksiä on julkaistu paljon. Suomessa sukututkimuksen varhaisvaiheeseen liittyvä kirjallisuus syntyi jo niinkin aikaisin kuin 1600-luvulla, mikä lienee monille yllättävä tieto.

Suomessa, kuten muuallakin maailmassa sukututkimuksen suosio kasvoi voimakkaasti 1980-luvulta lähtien. Osasyynä tähän on pidetty **Alex Haileyn** julkaiseman kirjan *Juuret* pohjalta tehdyn TV-sarjan suurta suosiota. Myös tieto sukututkimuksesta, sen teosta ja mahdollisuuksista yleistyi. Aivan viime vuosiin asti monet sukukirjat ovat nähneet päivänvalon. Myös Virolahden Tulkkien sukua on tutkittu perusteellisesti. **Hannu Tulkin** kirjasta *Virolahden Tulkkien kuusi sukupolvea* löytyy sukumme esi-isistä ja -äideistä paljon mielenkiintoista tietoa.

Itseäni on aina kiinnostanut, minkä nimisiä iso- ja esivanhempani ovat olleet, missä he ovat eläneet ja mitä tehneet. Lapsuudessani kuulin vanhemmiltani ja äidinäidiltäni tarinoita heidän omista vanhemmistaan ja isovanhemmistaan. Harmi vaan, että niitä aiemmat sukupolvet jäivät enimmäkseen pelkiksi numeroiksi. Onhan toki mielenkiintoista tietää esivanhempiensa nimet, syntymä- ja kuolinajat ja minkä kokoisessa perheessä he kasvoivat, mutta sitäkin kiinnostavampaa olisi

tietää, millaisia heidän arkipäivänsä ja elintäpansa olivat, miltä he näyttivät, millaisia he olivat luonteeltaan, ... Monet noista asioista jäävät valitettavasti ikuisesti pimeään peittoon, sillä niitä ei ole dokumentoituina missään.

Sukuseuramme lehdet ovat yksi tapa tallentaa menneitä aikoja ja nykypäivää. Edelleenkin otamme vastaan valokuvia kuvaarkistoamme varten. Tarinoita ja kertomuksiakin menneestä ja nykyisestä saa lähettää lehtemme seuraavaa numeroa varten. Myös nuoremman polven tuotokset ovat tervetulleita – käynnistämme lehtemme tässä numerossa nuorten sivut.

Kesällä sukuseuramme tekee päivän mittaisen veneretken Tammioon, josta tarkempia tietoja tämän lehden sivulla 15. Kannattaa pitää myös mielessä Sukuseurojen keskusliiton, Karjalan Liiton ja Karjalaisten sukuyhteisöjen liiton 29.–31.7.2011 järjestämä tapahtuma *Suvut kohtaavat Viipurissa*, josta tarkempia tietoja saa Sukuseurojen keskusliiton toimistosta, toimisto@suvut.fi.

Pitkän talven jälkeen on taas kesä. Nautinnollista ja toivottavasti lämmintä kesää! Tapaamisiin Tammion retkellä.

Heikki Tulkki

Reetta Väänäsellä suksenluisto sukuvikana

Reetta Väänäsen tunnemme sukututkijana ja kirjoittajana. Olemme saaneet lukea Reetan meheviä juttuja tämän lehden sivuilta vuodesta 2003 alkaen. Hän syntyi 11.12.1936 Vehkalahden pitäjässä Viipurin läänissä, isänsä sanojen mukaan ”sukset jalassa”. Reetalla tulee tänä vuonna täyteen kolme neljännesvuosisataa. Nuorena hän oli kova urheilija. Hän voitti Suunnistusliiton Suomen mestaruus -kilpailuissa hopeaa, oli Suomen edustajana Ruotsissa Norköpingissä sekä Ruotsi-Suomi- että Pohjoismaiden mestaruuskilpailuissa 1955.

Millä tavalla olet Tulkkien sukua? Kerro vähän vanhemmistasi ja isovanhemmistasi.

– **Anders** (Antti) **Tulkki** tuli vävyksi Nopaselle Nopalan kylään Yläpihlajasta. Hän meni naimisiin **Maria Nopasen** kanssa. Heillä oli

tytär **Helena**, joka meni naimisiin **Erik Nopasen** kanssa. Erikin ja Helenan poika **Anton Nopanen** meni naimisiin **Maria Helena Vähä Uskin** kanssa. Heidän tyttärensä **Iida Karoliina Nopanen** meni naimisiin **Vihtori Hovin** (entinen Ståhlberg) kanssa. Heidän

Sisarukset vasemmalta Tuula, Reetta, Raila ja Ritva.

poikansa **Lauri Hovi** (ent. Ståhlberg) oli isäni, joka meni naimisiin äitini **Kerttu Paavolan** kanssa. Meitä sisaruksia on neljä: minä, **Ritva**, **Tuula** ja **Raila**.

Kerro perheestäsi, sisaruksistasi. Onko sinulla muistoja lapsuudestasi?

– Lapsuudestani muistan kun kerran pääsin salaa ladon alle kananpesiä etsimään. Se homma oli minulta kielletty. Kohta alkaa pihalta kuulua huutoa: "Reetta missä sinä olet?" Palvelustyttö **Hilma** siellä etsii minua. Kerrankin olen päässyt munia etsimään, niin en paljasta olinpaikkaani. Etsijöitä tulee lisää. Ryömin yhä syvemmälle ladon alle, ja vähän jo pelottaa paikan ahtaus ja hämäryys.

Yhtäkkiä edessäni onkin iso pesä, kana pelästyy ja lähtee karkuun. Yritän laskea yksi, kassi, kolme, mutta munia on niin paljon, etteivät sormeni riitä. Nyt kuuluu pihalta isän ääni: "Reetta tule nyt, niin pääset hevosia viemään pellolle." Kutsu on todella houkutteleva, ja kipinkapin olen pois piilopaikastani.

Hevoset Putte ja Lento seisovat tallin edessä riimut päissään valmiina talutettaviksi pellolle. Isä lupasi, että saan ihan itse pitää Lennon riimuista kiinni. Astelemme kohti rantapeltä, välillä pysähtyen katselemaan kukkia. Hevonen astelee rauhallisesti, ikään kuin osaisi varoa vierellä kävelevää pikkua tyttöä. Olemme pellon veräjän luona, ja pian Putte sekä Lento ovat vapaina niityllä. Voi sitä riemua, ensin vauhkoina juoksevat ympäriinsä, ennen kuin heinä maistuu ja vesi viereisestä joesta. Nyt lähdemme isän kanssa kohti kotia. Vähän matkaa kuljettuamme kääntyy isä selin minuun, ja lorina alkaa kuulua. Tiedonhaluni on loppumaton enkä voi olla kysymättä: "Mistä sormesta isä pissii?"

Millaisia leikkejä leikitte?

– Lapsuudessani leikit olivat usein sotaisia. Meillä leikeissämme serkkuni **Lasse** oli sotamies **Hovi** kaikkinen varusteineen ja mitaleineen. Lasse ja Tuula halusivat usein leikkiä kahdestaan. Lasse kysyi usein Tuulalta: "Lähteekö äiti saattamaan, kun isä lähtee sotaan?" Tietysti äiti halusi lähteä ja niin he siirtyivät omiin leikkeihinsä.

Rippikuvassa.

Hautajaisia siihen aikaan oli paljon, ja niitä mekin leikimme. Sisareni Tuulan sotilasnukkea hautasimme niin kauan, kunnes emme enää muistaneet sen viimeistä leposijaa. Serkkuni **Heikki** toimitti papin virkaa ja aina lopuksi lauloimme virren Enkeli taivaan lausui näin. Miltähän veisaaminen kuulosti, kun meille Hovin serkuksille ei ollut lauluääntä suotu.

Käpylehmät ja lumpeista tehdyt siat olivat eläimiämme, ja oikeat kanat pesineen kuuluivat myös leikkeihimme. Mielikuvitusta meiltä ei puuttunut, eikä koskaan sanottu, ettei ole mitään tekemistä.

Millaisia harrastuksia nuorisolla silloin oli? Kävittekö tansseissa tai muissa kulttuurierinoissa? Kokoontuiko kylän nuorisossa jossain määrättyssä paikassa? Luuhasivatko pojat nurkissa?

– Tansseissa kävimme hyvin harvoin. Minulla oli kavereina sekä tyttöjä että poikia. Ei meil-

lä luurattu nurkissa, vaan kaikki saivat käydä kodissani. Poikia meillä kävi paljon, kun isä opetti heille suunnistusta. Urheilu oli meille tuttua jo ihan pieninä lapsina, myöhemmin tuli muitakin harrastuksia.

Hiihdossa olin Hiihtoliiton nuorten valmennusryhmässä ja sieltä Vuokatista löysin mieheni, joten hiihdosta se kaikki alkoi. Suunnistusta perheessämme harrasti isä ja kolme tytärtä ja kaikki sisarukset ovat pukeutuneet päälleen Suomen edustusasun.

Sisareni Ritvan harrastuksiin kuului piirtäminen ja maalaaminen. Hän hiihti samoin kuin äitimme eli isämme sanonnan mukaan "Aliinan tyylillä". Myöhemmin Ritvan tauluja on ollut näyttelyissä ja hän on sukumme "taulujen tekijä".

Metsäkylässä toimi Raittiuden Ystävien alainen Sininuorisokerho, jota johti kylämme tomera opettaja **Alma Tuominen**. Joka viikko kokoontuimme koululle viettämään

Toivo ja Reetta Väänänen hiihtämässä.

Lapset Jussi ja Helena.

kerhoiltaa, jossa oli laulua, lausuntaa sekä illan lopuksi piirileikkiä. Teimme retkiä naapurikyliin ja kävimme jopa Valkealan Kuivalassa useampana talvena vierailulla ja he vastavuoroisesti meidän luonamme.

Kohokohtia nuoruudessamme olivat Raittiuden Ystävien Talvipäivät eripuolilla Suomea. Muistan Lahdesta tapauksen, kun- ka meillä Metsäkylän tyttöillä oli eväänä näkileipää, joka oli harvinaista siihen aikaan. Yöllä koulun lattialla maataessamme, emme voineet välttää kiusausta, vaan aloimme narskuttaa eväitämme. Siitäkö syntyi meteli. Helsinkiläiset haukkuivat maalaistollot ihan perusteellisesti. Aamulla viha oli haihtunut, ja meistä tuli hyvät ystävät.

Isäsi oli urheilumiehiä, entä äitisi? Mitä harrastuksia hänellä oli?

– Äitimme oli "kylän paras lypsäjä", ja hän voitti monet kilpailut. Olisi ollut ihme, ellei se

Ria Kerttua kastetaan. Vasemmalta Anni, Eetu, lida, Riia Kerttu Ira-äidin sylissä, Hannu ja Jenni.

taito hänelle kehittynyt, kun aamuin ja illoin lypsi parikymmentä lehmää käsin, niin kuin silloin tehtiin. Lypsykonetta hän ei koskaan käyttänyt, vaikka hoiti lehmiä vielä iäkkäänä.

Näytelmäkerhoon hän myös osallistui. "Äitis syötti meille paskaa", huusivat pojat minulle eräänä aamuna koulussa. Edellisenä iltana oli Seuratalolla esitys, jossa äitini osasuorituksien kuului mennä yleisön joukkoon jakamaan korista pieniä tummia herkkupaloja. Pojat ottivat innokkaasti syötävää, mutta äitini lopuksi nostaessa kanin korista, tuli useammalle pojalle kiire ulos. Ihmettelyn vieläkin, kuinka äidiltäni riitti aikaa maatalon töiden ja neljän tytön hoidon lisäksi teatterille.

Käsityötaidon olemme kaikki perineet äidiltämme. Ollessani Haminassa Naiskotiteollisuuskoulussa ei johtaja arvostanut töitäni. Vahtimestarin kysyessä, miksi niin oli, vaikka tein eniten töitä ja laadullisesti hyviä, vastaus

oli: "Ei se ole mitään äitiinsä verrattuna." Äitini oli johtajan mielestä kaikkien aikojen paras oppilas.

Vietit lapsuutesi ja nuoruutesi Vehkalahdella Metsäkylässä. Kävit koulua siellä ja Haminassa. Mitä teit sen jälkeen?

– Koulujen jälkeen menin nuorena naimisiin.

Mistä ammatista haaveilit? Mitä sinusta piti tulla isona? Toteutuiko haaveesi?

– Haaveita ei ollut. Urheilu oli päällimmäisenä.

Oliko sinulla ihanteita, idoleita – ketä ihailit ja kenen kaltainen olisit halunnut olla?

– Ihanteeni oli hiihtäjä **Kerttu Pehkonen**. Hän oli aikanaan paras hiihtäjänainen Suo-

messa ja voitti useita Suomen mestaruuksia. Hän asui Varkaudessa.

Miten ja missä tapasit miehesi? Milloin menitte naimisiin?

– Tapasimme Suomen Hiihtoliiton nuorten valmennusleirillä Vuokatissa. Siellä oli mm. **Veli Saarinen** valmentajana. En silloin tiennyt, että hän oli lida Karoliina Nopasen (iso-äitini) kanssa sukua Pitkästäpaadesta. Menimme naimisiin vuonna 1958.

Miten te tänne Kuopioon jouduitte?

– Mieheni **Toivo** on täältä kotoisin. Hänen äitinsä on Miettisiä Siilinjärveltä ja isä Juan-koskelta. Tehdessäni mieheni sukutaulua sanoi hän: "Turha tehdä, olen ihan savolainen." Mutta niin ei ollutkaan. Hänellä oli esivanhemmissa useita pappissukuja ympäri Suomea. Ja sitten tuli yllätys. Hänen esi-isänsä **Hans Holländer** on vaimonsa **Eva Meshewer**in (Viipurin pormestarin sisar) kanssa asunut Vehkalahdella olleen Kymenkartanon läänin vouti. Vouti oli Kymen alueen korkein siviilivirkamies. Heidän pojallaan **Johan Holländerilla**, Kurkijoen kirkkoherralla, oli kaksi poikaa. Toinen meni Ouluun, toinen Kuopioon Kasurilaan. Tästä Kasurilaan tulleesta **Johan Holländerista** ja vaimostaan **Catharina Lundeenista** polveutuvat Savossa olevat jälkeläiset.

Montako lasta ja lastenlasta teillä on?

Tuula ja Reetta Kuorsalossa esi-isän Siparin talon kivijalkaa katsomassa.

– Meillä on kaksi lasta: **Helena**, syntynyt 1959 ja **Jussi**, syntynyt 1963. Helenalla ja **Teemulla** on yksi poika **Hannu**, jolla on 2 tyttöä **Riia** ja 20.3. 2011 syntynyt vielä nimenkään tyttö. Hannu ja vaimonsa **Ira** asuvat Jyväskylässä, jonne Hannu jäi valmistuttuaan yliopistosta Filosofian maisteriksi pääaineena historia.

Jussilla on neljä lasta: 21-vuotias **Jenni**, 19-vuotias **Eetu**, 8-vuotias **lida** ja 6-vuotias **Anni**. Jennistä tulee inssi isänsä tapaan.

Ovatko lapset ja lapsenlapset kiinnostuneita urheilusta ja onko muitakin harrastuksia?

– Meillä urheillaan jatkuvasti. Jussi ja Eetu ovat vetouistelun Suomen mestareita useamman kerran. Eetu pelaa jääkiekkoa myös. Jennin joukkue saavutti SM-hopeaa vesipallossa viime vuonna, ja nyt tulee ainakin hopeaa. Lisäksi hän pelaa salibandya. Jennillä oli entinen laji jääkiekko. Jostakin piti luopua ajanpuutteen takia. Siis menevä tyttö. lida ja Anni harrastavat useita lajeja, niin kuin tuossa iässä pitääkin.

Miten entinen urheilija pitää kunnostaan huolta?

– Käyn vesijuoksussa. Meillä Kuopiossa ikäihminen saa rajattomasti käydä uimahallissa. Maksu koko vuoden ajalta on 50 euroa.

Mitkä asiat koet elämäsi kohokohtina?

– Kesät mökillä ja se, että ajatukset juoksee vielä sekä liikkuminen liukkaasti keinonivelistä huolimatta. Ikääntyneitten yliopiston kirjoituspiiri on harrastuksenani, sekä lempilapseni sukututkimus. Virolahdella ja Vehkalahdella (Entiset suurpitäjät, käsittäen mm. Sippolan ja Miehikkälän) on esivanhempiani melkein kaikissa kylissä. Olen tehnyt itsenäni sukutaulun 1500-luvulle asti. Tauluni pysyttelee edellä mainituissa pitäjissä kahta poikkeusta lukuun ottamatta. Nämä ovat Elimäki ja Ståhlbergin suku Saksasta.

*Teksti Jaakko Liukkonen
ja Reetta Väänänen
Valokuvat Reetan albumista*

Sukututkimus

Mainitessani sanan sukututkimus herättää se heti teissä monenlaisia mielipiteitä. Yhdelle asia on entuudestaan tuttu, toiselle kiinnostava, ja on niitäkin, joille se on turhaa höpötystä. Asiaa voi ajatella monelta kantilta. Itselleni kiinnostus ennen eläneisiin, siihen miten he ovat asuneet, minkälaista heidän elämänsä on ollut, alkoi jo lapsuudessaani. Minulla oli kaksi tarinoivaa isoäitiä. Muistan kuinka innokkaana kuuntelin heidän kertomiaan juttuja. Nyt olen todella tyytyväinen tietoihini sukujeni tapahtumista.

Sukututkimus on etsimistä ja taas etsimistä. Tutkiminen vaatii pitkästä pinnaa, sillä ei sitä nopeasti tehdä. Jos haluaa tarkan ja totuuden kanssa paikkansa pitävän tutkimuksen, on tutkimus käytävä monta kertaa läpi, eikä sittenkään vältty virheiltiltä.

Tein tutkimusta aluksi ilman opetusta. Kahdeksankymmentäluvun alussa halusin saada oppia ja hakeuduin Toivo Pietikäisen kursseille kansalaisopistoon. Siellä minulle avautui kolmessa vuodessa aivan uusi maailma. Ensin rippi- ja lastenkirjat ja myöhemmin maakirjat, mutta niissäpä ei enää naisista puhuta kuin poikkeustapauksissa. Sieltäkö johtuu sanonta "Mies on perheenpää"? Eri asia onkin, kuka sitä päätä heiluttaa.

On opittava lukemaan vanhaa kirjoitusta, joka ei ole ihan helppoa. Eli ollaan alakoulussa jälleen. Entä jos joutuu tutkimaan karjalaisia ortodoksisukuja, niin sitten taas on uusi

vaikeus edessä. Joutuu opiskelemaan venäläiset aakkoset. Itse jouduin koulussa lukemaan venäjää, ja jos en muuta muista, niin kirjaimet ovat mielessä. Silloin tuntui ikävältä, kun lapset oppikouluun mentäessä jaettiin kahteen ryhmään ja määrättiin toiset englannin ja toiset venäjän ryhmään. Tietenkään kukaan ei halunnut vaihtaa englannin ryhmästä venäjän ryhmään. Itsekin manasin, että kaikkea sitä pitää lukea, sellaista jota ei ikinä tule tarvitsemaan, mutta kuinkas kävikään, nyt on suuri apu kirjainten osaamisesta.

En ole syntyperäinen savolainen, mutta olen paljon tutkinut savolaisia sukuja, ja olen mieltynyt savolaiseen elintapaan. Ja melkein minut voi tälläiseksi hyväksyä, kun olen viisikymmentä vuotta ollut savolaismurrealueella, vaikka kielivaikkeitä on vieläkin. Kerran jouduin noloon tilanteeseen töelämässä, kun en tiennyt mikä on tuslaaki. Mutta yllättävää oli toistenkin tietämättömyys. Eräs tunnettu kuopiolainen ehdotti, josko se olisi piipunrassi. Savolaisille tuslaaki on marjasiivilä.

Yleensä täällä puhutaan, että olemme ihan puhdasverisiä savolaisia, mutta kuinkas ollakaan. Jos henkilölle tehtäisiin esivanhempien taulukko, niin huomattaisiin, että todella harva on puhdasrotuinen. Entä tulevaisuudessa kun sekoitumme perinpohjin? Ei ole pohjalaisia, ei karjalaisia eikä savolaisia. Luulen sukututkimuksenkin vaikeutuvan, kun vielä käytetään eri sukunimiä. Ei heti tiedä onko aviopari tai avoliitossa olevat henkilöt, ja voiko kaikkia edes saada selville. Entä jos käy kuten Inkeröiden mies ennusti suuttuessaan vaimolle: "Jos eukkoja vaihdettaisiin niinkuin hevosia, olisi meidän akka joka viikko Kouvolan puomissa."

Entä sitten tämä henkilölaki, joka rajoittaa tutkimusta. Tällä hetkellä ei uskalla julkaista 1900-luvun puolella syntyneiden tietoja ilman asianomaisen lupaa. On muutama

juttu meneillään eri oikeusasteissa. Omaan arkistoon voi tiedot kerätä, kunhan ei julkaise niitä, eikä kerro tietämiään asioita ulkopuolisille.

Vanhoja kirkonkirjoja lukiessa löytyisi sieltä kiinnostavia aiheita moneen romaaniin. Esim. Nilsiässä on vielä 1820-luvulla mestattu nainen. Noituus on rehottanut 1800–1900-lukujen vaihteessa voimakkaana. Anoppini (synt. 1896) kertoman mukaan Siilijärven Kasurilassa, nykyisen laskettelurinteen kohdalla, oli poltettu noitavalkeita hänen lapsuudessaan.

Tutkimuksessa kiinnostaa ihmisten elintavat. Kuinka monella perheellä on ollut yhteinen pata, entä muuta yhteistä omaisuutta. On ollut sopeutuvaa porukkaa. Mutta luulo ei ole tiedon väärti, sillä silloin sitä vasta on kärkeä käyty. Naisetkin ovat olleet kovin riidanhalluisia. Mielenkiintoinen tutkimusaihe.

Lapsikuolleisuus on hyvin yleistä 1700- ja jopa 1800-luvuilla. Itse kuulun myös Mänttärin sukuun, ja siellä omalle esi-isälleni on syntynyt ensimmäisen vaimon kanssa 4 lasta, joista 3 on kuollut pienenä ja esiäitini Eva Siparin kanssa 14 lasta, ja heistä kuoli 11 pieninä. Kallen 20 lapsesta jäi eloon 6 lasta. Useat sanovat, ettei niillä vanhoilla ole merkitystä. Entä jos esi-isäni Heikki olisi ollut näiden kuolleiden lasten joukossa, silloin en minäkään kirjoittaisi tätä tarinaa. Olin kuuntelemassa esitelmää kuolinsyistä. Esitelmöitsijä mainitsi pienten lasten suureen kuolleisuuteen yhdeksi syyksi lehmän maidon. Ei tiedetty, ettei se sellaisenaan sovellu vauvoille. Keuhkosairaudet, punatauti ja erilaiset rokot olivat yleisimpiä kuolinsyitä.

Kuinka kaukaa voi jokin sairaus periytyä. Toivo Pietikäinen kertoi meille kursseilla esimerkin. Oulun seudulla esiintyi vakava silmänsairaus 1700–1800-lukujen vaihteessa. Taudin luultiin poistuneen kokonaan maastamme, kunnes vähän aikaisemmin kurssiamme se ilmaantui uudelleen. Nyt pyydettiin sukututkijat avuksi ja kuinka ollakaan, he löysivät sekä äidin että isän polveutuvan samoista esivanhemmista sieltä parinsadan vuoden takaa.

Ei ollut lääkäreitä niin kuin nykyaikana. Kansanparantajien puoleen käännettiin usein. En tyrmää kokonaan heidän parannustaitojaan. Appeni isoisä oli kansanparantajana tunnettu Anders eli Antti Väänänen. Hänen parannuksistaan on useita kertomuksia, ja olen saanut joitakin talteen. Mm. met-sänhoitaja Antikainen on kirjoittanut muistiin, kuinka Antti paransi hänen äitinsä jalan, jonka lääkäri oli jo määrännyt katkaistavaksi. Antin vaimon Katariina Antikaisen kerrotaan sanoneen ennen kuolemaansa, ettei häntä saa haudata tuon ukon kanssa samaan hautausmaahan, sillä se tekee taikojaan vielä sielläkin. Nyt he lepäävät eri paikoissa. Toinen on haudattu Muuruvedelle ja toinen Tuusniemelle.

Meidän periytyvä muistitieto riittää joissakin tapauksissa jopa viidenteen ja kuudenteen sukupolveen asti. Jotkut eivät tiedä edes isovanhempiaan. Jos olen yhtään saanut teitä innostumaan sukututkimuksesta, niin iloitse siitä. Ottakaa kotoanne edes vanhat valokuvat esille ja kirjoitakaa kuvien taakse lyijykynällä keitä kuvissa on ja mikä on tilaisuus, jossa kuva on otettu. Se on tärkeää tietoa. Varmaan itse kullakin on kuvia, joista emme tunnista kaikkia henkilöitä.

Jatkukoon sukututkimus ja muistojen tallennus, sillä se lisää tietoa esivanhempiemme elämästä.

Reetta Väänänen

Kuvan alla ollut teksti "Setätkin kävivät kuvan", ei paljon henkilöistä kerro.

Isoäitini Amanda Paavolan haastattelu

Missä olet syntynyt ja milloin?

– Olen syntynyt 1885 ensimmäinen kuu ja 18. päivä. Kitulassa Kitusen talossa, jota Harjuksi sanotaan.

Minkälainen perhe teillä oli?

– Isäni Matti Kitunen, äitini Elisabet Kristina Timperi, jota Liisastiinaksi kutsuttiin sekä sisko ja kaksi veljeä.

Miksi Kitulan asukkaita sanottiin variksiksi?

– Eiks niit sanottu korpeiks. Kannusjärvisiikii variksiks kutsuttiin.

Näkykö mummin lapsuudessa susia ja karhuja?

– Minun mummo ja isoisä ennen aikaa kävi Turpaan ruukilla töis. Mikäs tehas siel olikaa? Niin, ruutitehashaa se oli. Monta kertaa tuli aamulla heit karhu vastaa ja piti kamalaa ääntä sekä löi kämmeköitään yhteen. Ne vanhatkii on kauan sit kuolleet, eikä sit ruutitehestakaa enää ol, se palo. Savu näkyi tänne ast.

Minkälaisia pidot olivat ennen?

– Muistan isän kuoleman. Isä kuoli 47-vuotiaana, niin nuorena. Ei se sen kummempaa tautii valitellu. Talvel kuto verkkoii ja rysi, kävi kalas ja vilustui ja kesäl kuolkii. Eihää ne lääkärit siihen aikaa kuin nykyä toimineet.

Vainajan ensin pesivät tai pyyhkivät. Omat väet tekivät tämän. Puettii päällysvaatteisiin, valkonen paita sekä sukat ja liivit. Vietii aittaa lautojen päälle ennen kuin ehdittiin tehdä arkku. Ruumislautaa ei ollut ainakaa minun koton. En nähny isänkää kuolemaa, kun olin silloin veljen kaa Ha-

minas käymäs. Hautajaisis laulettiin kaiken aamuu, ei edellisen iltan enää minun aikaan. Oli vakituiset laulajat. Oisko olleet Päivähongalta, ei se Tuomas ite laulanu. Siihen aikaan se ol kaikkein viisahempii kylän miehist, tää Matin isä.

Isäin on haudattu Husulaan. Pitoruokaa oli limppisoppa, rieska, kahvi ja junttapulla. Junttapulla tehti maitoon toisel viisii kuin nykyä, mutta ei se niin maukasta ollu.

Sen minä muistan hyväst, kun olin nuori, miten ne sammast kupist söivät. Kun tuln aikuseks, niin sit ei enää niin tehty. Äitini eli 84 vuotta. Kuoli sinä päivänä, kun sinä synnyit. Semmonen kohtalo. Surun ja ilon päivä.

(Olen syntynyt 11.12.1936, ja sama päivä on Elisabet Kristina Kitusen os. Timperin kuolinpäivä.)

Pelättiinkö vainajia mummin nuoruudessa?

– Ei pelätty. Voihan ne pelkää nytkii, kuka pelkää. Ei Kitulas ollu mitään pelättävää.

Kävikö mummi nuorena kirkossa?

– Kyllä myö käytii tyttöjen kans. Sippolan kirkko oli lähempänä, kuin oma Vehkalahden kirkko, niin siellä useimmin käytiin. Jalakasin oli mentävä molempiin. Lähimpään oli matkaa noin 10 kilometriä ja toiseen 20 kilometriä. Sippulaan mentiin ensin polkuja pitkin Ritokoskel ja sit Longan Anttoskan talossa huilattiin ennen kirkkoon menoa.

Näin ensimmäisen polkupyörän yhrel metsämiehel. Ajoi Haapalaan päin minun kotiin ohi ja siin sit oli kaatunut ja mentiin kohta kattomaan. Sanoivat, että siellä on kuin sukka puikkoii tien vieres.

Mistä Ritokoski on saanut nimensä?

– Sitä minä en tiedä. Ritokoskel ol mylly. Isä

ja kaks veljee kävi siellä jauhattamas. Kyllä hyviä jauhoja tuli, vaan ei sellasia kuin nykyä. Veiklammen ja Merikjärven välis oli myös mylly, mutta se on hävennyt ninnkuin Mettäkylänkin. Sellaset myllynkivet muistan, joita veivitetii. Melkein joka talos oli sellaset. Uutisen aikaan saatiin puurojauhoi. Minunkii koton oli sellaset. Se oli mukavaa. Niitäkää ei enää ole. Kaikki loppuu.

Miten ennen siivottiin ja pestiin pyykkiä?

– Se kävi sillä tavalla, että otettiin paljon vettä sekä hiekkaa ja suuret varsluudat. Sit vesi heitettin lattialle, samaten hiekka, jonka jälkeen kovasti hangattiin. Sit minäkii olen tehnyt Kitulan kyläs. Se tehtiin ain juhliks. Kyl muutenkii siivottii, mut ei suurta pesua.

Kerrottinko tarinoita ihmisistä?

– Kyllä kaskuja kerrottiin. Sippulan papist Kangasvuosta paljon kerrottiin, mutta en usko niitä. Sanottiin hänen olleen kova syömään ja niinhää Vehkalden Kivenojastkii sanottii. Sanottiin Kangasvuon saarnanneen: "Minun seurakuntani ei horju, niinkuin horjuu Pöngän Lauri." Ja sanoneen: "Ovat oppineet uusia, rumia kirosanoja. Kuulin eräänä aamuna usvaiselta järveltä, taas tuli saatanan körmä." Sekä: "Minun seurakuntani ei huku huulipunaan niinkuin Inkeröisten nuoret." Ne on niitä sippulalaisten juttui. En muita kaskui papeist muista.

Kyl kotipuoleskii ol sellasii, joist kerrottii kaskui. Oli ihan erikoinen Puuro-Matti. Se ei tykännyt olla kuin muut. Halotkii teki huonees ja paljain jaloii meni lokakuussa Haminan markkinoille. En muista kaikkii sen temppui, kun maailmas on niin paljon muutakin muistettavaa. Oli niin ylellinen.

Ja sit Ojalan Matti asui toises talos minjänsä kans ja vaimo toises poikinee. Sil oli roisit jutut, kirosi niin hirveäst. Puhuiivat myös "Paijärven papist". Sanoivat, että vaikka isä oli pappi, niin poika oli oli heittii. Oli Mäkelän Kalle, joka oli viisi kertaa naimisissa. Kaikki vaimot kuolivat, pitkäikäinen mies.

Tupsun Tokko oli meil töis ja sil oli aina kuokka mukana. Sano, että pitää olla omat

vehkeet. Ei se niin paljon kironnut kuin muut jutuissaan.

Viel Ruottilan Pitkä-Eerikistkii on juttui. Muuankin mies sano: "Leipois se meiränkii eukko sillon, kun jauhoja ei ole, mut kun jauhoja on, niin ei leivo." Näit kaskuja olen kuullu.

Miten mummi metsäkylään tuli?

– Tuln Aukustin naapuriin sukulaistaloon sukan tekoon ja seurauksena Aukustille emännäksi, yksinäisel poikamiehel.

Oliko murre erilaista kuin Kitulassa?

– Oli, täällä puhutaan ärrän kans, Kitulas ällän kans niinkuin Sippolas. Tuol Kymin puolel on erilaist. Meirän miehen sisko meni naimisii Tavastilaa Heikkilää. Sinnehää ne meni sit Amerikkaa.

Muistaako mummi Vehkalahden pappeja?

– Muistan, Järveläinen, Hopen, Roschier, Haahti, Kivenoja, Kaitila sekä Taube, joka oli minulla rippikoulussa. Taube tapettiin kapinassa. Leikeltiin ja pantiin suolaa. Roschierkin tapettiin. Oli se surkia kevät, veivät täältäkin miehii. Meiränkin mies oli yhden päivän pidätettynä Haminassa. Sit muitakii valkkosii tappoivat suolla. Valkoset sit tappo punasii täs meirän ympäril. Kyläs on sellainen pelto, jota kutsutaan veripelloksi.

Montako lasta mummillä on?

– Kahdeksan, yksi syntyi keskosena ja kuoli. Nyt lapset ovat maailmalla. Yksi on tässä kotona ja toinen osti naapurist talon, johon tuli eläkkeelle. Kävi Haminas koulun ja oli sotaherrana. Everstilutnantti. Naapurikyläs oli ihan kenraali Muurman. Oli se sotakin aikaa. Sitä ei toivoisi enää kokevansa.

Mummi kuoli 14.5.1975 Vehkalahdella ja on haudattu Vehkalahden uudelle hautausmaalle Myllykylään. Hän eli yli 93-vuotiaaksi.

Reetta väänänen

Linja-autossa

Auto täyttyy matkustajista. Missähän kuljettaja viipyy, on ehkä aseman tyttöjä naurattamassa ja unohtanut lähtöajan. Taas on tämä rallikuski vuorossa. Nyt sitä mennään kurvit suoriksi.

Hienosteleva nainen istuu uusi hattu kutreillaan etupenkissä ja kailottaa äänekkäästi, mitä kaikkea on tullut ostaneeksi. No, ainakin uuden hatun, kun hintalappu on vielä paikallaan kaikkien nähtävillä. Onko tahallinen teko vai vahinko? Henkilön tuntien ei tahallisuuskaan olisi ihme.

Maisemat vilahtelevat nopeasti silmien ohi. Tuossa ovat rinnakkain Haminan ja Husulan hautausmaat, joissa moni sukulainen ja tuttava on saanut viimeisen leposijan. Nyt olemme entisten knapien asuinalueilla, joista sukummeikin polveutuu. Ylitämme rautatien Tikkamäen kohdalla, ja samalla ohitamme entisen kouluhallituksen pääjohtajan kotitalon, eli kansan suussa sanottuna Tikka Matin talon.

Kapakkamäki Reitkallissa on saanut nimensä, kuten arvata saattaa, kapakasta. Haminalainen kauppias Henrik Forsell ja hänen vaimonsa Johanna Malm pitivät kapakkaa 1700-luvun alkupuolella ja myivät sitten Ståhlbergeille. Molemmat omistajat ovat esivanhempiani, vaikka silloin ei ollut tietoa tu-

levista yhteisistä jälkeläisistä. Matka jatkuu ohi tuttujen maisemien.

Jokaiselta pysäkiltä tulee uusia matkustajia. Voi miten matkanteko hidastuu. Helteinen päivä saa ihmiset tuskastumaan kuumuudesta. Lapset kiukuttelevat ja itkevät. Tunnelma autossa on "viihtyisä".

Lähellä istuva tyttö supattaa äitinsä korvaan. Kuulinko oikein? Pissittää. Nyt äidin pitäisi tehdä samoin kuin Permannon Mimmin. Äiti näyttää niin nuorelta, ettei ole Mimmiä koskaan tavannut eikä kuullutkaan hänen tempauksistaan. Suuni vetäytyy väkisin hymyyn, kun muistelen tätä erikoislaatuista pientä naista. "Kusettaa!", huutaa Mimmi kuljettajalle Haminan ja Kotkan välillä. Auto pysähtyy ja Mimmi auton vierelle asioilleen. Takaisin tullessa sanoo kuljettajalle: "Onneksi housut eivät kastuneet, kun niissä oli niin suuri reikä."

Reetta Väänänen

Merellinen kesäretki Tammioon 23.7.2011

Luantaina 23. heinäkuuta sukuseuramme tekee retken vanhaan, idylliseen Tammion kalastajakylään. Ranta-aittojen ja sireenikujien ehjässä miljöössä voi aistia vuosisatojen takaisen saaristolaiselämän. Vanhassa kalamajassa sijaitsee saariston elämää esittelevä museo. Perillä on aikaa myös omatoimiseen saareen tutustumiseen. Voi käydä vaikka esillä olevassa **Erkki Mäkisen** taidenäyttelyssä.

Meriristeily tehdään *M/s Vikla II* -laivala Haminasta oheisen ohjelman mukaisesti. Laivan baarissa on anniskelu oikeudet ja sieltä saa virvokkeita, kahvia ja pientä purtavaa makean tai suolaisen nälkään. Ruokailu tapahtuu perillä, joko yhdessä tai kahdessa kattauksessa ryhmän koosta riippuen. Lähdetään nauttimaan merituulten makuisista hetkistä itäisellä Suomenlahdella.

Matkan hinta on 25 €/henkilö. Ilmoittautumisen yhteydessä on mainittava myös osallistuuko ruokailuun. Tarjolla on maukas saaristolainen lohikeitto ja leivät, 11 €/henkilö.

Sitovat ilmoittautumiset 30.6.2011 mennessä **Juha Tulkille**, puh. 044 304 6230 tai sähköpostilla juha.tulki@pp.inet.fi

Risteilyohjelma 23.7.2011:

- Klo 10.45 Kokoon tuleminen Haminaan Tervasaaren satamaan.
- Klo 11.00 Lähtö meriristeilylle Tervasaarelta.
- Klo 11.00–12.30 Risteillään idylliseen kalastajakylään.
- Klo 12.30 Rantaudutaan Tammion laituriin. Jaetaan aluksen matkustajat kahteen ryhmään.
- Klo 12.30–13.15 Ensimmäinen kattaus aluksella, ryhmä 1 ruokailee. Saareen tutustumista, ryhmä 2.
- Klo 13.15–14.00 Toinen kattaus aluksella, ryhmä 2 ruokailee. Saareen tutustumista, ryhmä 1.
- Klo 14.00–14.30 Vapaata aikaa tutustua saareen.
- Klo 14.30 Lähtö saaresta.
- Klo 14.30–16.00 Risteillään takaisin kohti Haminaa.
- Klo 16.00 Rantaudutaan Haminassa Tervasaaren laituriin.

Urheilua ja maalaamista

Omat harrastukseni ovat hyvin moninaiset. Urheilu ja kuvaamataide ovat säilyneet aina mukana. Molemmat omin itselleni jo ennen kouluikää.

Meillä suvussa urheillaan paljon erilaisia lajeja. Vanhemmilla ikäluokilla olivat yksilölajit etusijalla. Nykyisin suurin osa liikuntaa harrastavista nuorista suosii joukkuelajeja. Lapsena aloitin liikunnan uinnista. Sen taidon opin jo kolmevuotiaana. Myöhemmin olen kokeillut useita muitakin lajeja. Tanssikin oli mukana, mutta siitä jouduin luopumaan melkein heti, kun tanssiparia ei löytynyt. Miksi niin harva poika omaksuu tanssiharrastuksen itselleen?

Jenni Väänänen vuonna 2006.

Ensiaskelita Metsäkylässä 1990.

Sitten löysin uinnin ja jääkiekon. Uinti on pisimpään säilynyt lajinani, vain hiukan muotoaan muuttaneena, sillä vesipallo on nykyisin päälajini. Siinä me Kuopion Uima-seuran joukkue olemme nyt kahtena peräkkäisenä vuonna saavuttaneet SM-hopeaa. Tänä vuonna Jyväskylän Saukot joutui ensimmäisen kerran tiukoille kanssamme ja jos kehityksemme jatkuu, niin ehkä ensi vuonna... Jääkiekko jäi minulta, kun kahta niin vaativaa urheilua ei voi opiskelun rinnalla harjoittaa. Yhdysvalloissa vaihto-oppilaana ollessani pelasini kiekkoa myös siellä koulun joukkueessa poikaporukassa ainoana tyttöinä.

Triathloniinkin osallistuin nuorten sarjoissa. Sieltäkin on muutama SM-mitali muistona. Maastojuoksua ja pyöräilyä yksilölajeina treenasin edellä mainittua urheilua varten. Salibandyssä talvella, alueella Savo

ja Pohjois-Karjala, tuli toinen sija. Pilkkiminen kuuluu myös ohjemaani.

Serkkuni ja sisarukseni ovat myös saaneet urheilullisen kipinän. Heilläkin on SM-mitaleja. Meillä urheillaan niinkin erilaisessa lajissa, kuin vetouistelu, ja siitäkin on tullut SM-kultaa. Pikkutyöt Lida ja Anni etsivät vielä omia lajejaan useiden harrastustensa joukosta.

Tahkovuori laskettelurinteeseen on meille sisaruksille yhteinen harrastus talvisin. Yhden tärkeän harrastukseni olen unohtanut mainita ehkä siksi, kun se ei liity urheiluun. Maalaan tauluja vapaaksi jäävällä ajallani. Oikea suunnitelma saa lukuisat harrastukset kulkemaan rinnan opiskelun kanssa. Tähän eivät menoni loppu, sillä useana viikonloppuna toimin tarjoilijana ravintolassa tienaten lisäansioita opiskeluuni.

Mitähän vanha ukki (Lauri) pitäisi lajeistamme, hänelle kun yksilölajit olivat ainoa urheilua? Liikuntaa joko kilpaillen tai harrastaen suosittelen jokaiselle nurkassa nyhjätyllä. Olen menevä tyttö, enkä tuppisukaan. Pitäisikö jarruttaa?

Jenni Väänänen

Palkitut USA:ssa Ohion Sylvaniaissa.

Maaliinsaapuminen triathlonissa.

Jääkiekkoilijoita Ohion Sylvaniaissa. Jenni oli vaihto-oppilaana Yhdysvalloissa 2006–2007.

Onko sukututkija tietosuojariski?

Korkein hallinto-oikeus (KHO) antoi marraskuussa 2010 päätöksen, jonka mukaan sukututkija ei saanut tutkia itse 100 vuotta nuorempia kirkonkirjoja. Kyseinen tapaus lähti liikkeelle kesällä 2006, jolloin Päijät-Hämeen seurakuntien keskusrekisteri kielsi sukututkijaa tutkimasta itse kirkonkirjoja keskusrekisterin tiloissa. Asia eteni maistraatin kautta hallinto-oikeuteen, jonka päätöksestä sukututkija sai valitusluvan korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkein hallinto-oikeus piti edellisten oikeusasteiden päätöksiä lainmukaisina, joten kiello pöytäkirjassa voimassa.

Päätöstä perusteltiin sillä, että kirkonkirjat sisältävät yksityisyyden suojaa koskevia arkaluonteisia henkilötietoja, joita ei voida erottaa muista tiedoista. Arkaluonteisina tietoina voidaan pitää esimerkiksi merkintöjä pikkuriikoksista tai avioliiton ulkopuolisista seksisuhteista.

Sukututkijat ovat tyrmistyneitä ja ärsyntyneitä. Tarkoittaahan KHO:n ratkaisu, että sukututkijoita pidetään epäluotettavina. Kirkkohallitus on antanut seurakunnille tiedotteita 28.3.2011, jossa se suositteli seurakuntia kieltämään sukututkijoilta sata vuotta nuorempien kirkonkirjojen tutkimisen. Tiedotteessa vedottiin KHO:n perusteluihin, mutta ei mainittu, että valtakunnan ylin henkilötietojen suojaa valvova viranomais, tietosuojavaltuutettu, ei näe sukututkijoita sellaisenaan tietosuojariskinä, että kirkkohallituksen tiukka linja olisi tarpeellinen.

Myös Arkistolaitos tiukentaa kesäkuun alussa sataa vuotta nuorempien kirkonkirjojen tutkimuskäytäntöjä ja käytön valvontaa. Arkistolaitos kuitenkin nostaa sukututkimuksen tieteellisen ja muun tutkimuksen kanssa samaan asemaan.

Päätoimittaja **Eine Kuismen** kirjoittaa asiasta Sukuviesti-lehden tämän vuoden ensimmäisen numeron pääkirjoituksessa seuraavasti: "Päätöksen tultua julkisuuteen sukuseurojen sukututkijat ovat olleet huolissaan tulevista tutkimuksistaan. Sukuseurojen keskusliiton oikeudellinen toimikunta käsittelee asiaa tuoreeltaan ja toivoo, että keskusliitto voisi yhdessä muiden alan järjestöjen kanssa vaikuttaa asiaan Kirkkohallituksen suuntaan. Tilanne helpottuu muutaman vuoden kuluttua evankelis-luterilaisen kirkon Kirjuri-hankkeen valmistuttua. Tuolloin tulevat verkkoon seurakuntien digitoidut kirkonkirjat 1860-luvulta 1960-luvun alkuun." Eine Kuismen toteaa, että valmistuttuaan hanke helpottaa tuntuvasti sukututkijoiden työtä, mutta sitä ennen on tultava toimeen perinteisin menetelmin. Ja toivottavaa on, että niiden käytöstä päästään kaikkia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun.

Nykyisen lainsäädännön mukaan sukututkijalla on oikeus tutkia väestötietojärjestelmän asiakirjoja sekä kerätä ja tallentaa niistä tietoja. Sukututkimusta ohjaavat Suo-

men sukututkimusseuran ja tietosuojavaltuutetun vuonna 2008 sopimat ohjeet henkilötietojen käsittelyn pelisäännöistä. Käytännössä 100 vuotta nuorempia kirkonkirjoja on saanut tutkia itse antamalla kirjallisen sitoumuksen olla käyttämättä tietoja toista henkilöä halventavasti tai vahingoittavasti. Suomen sukututkimusseuran hallituksen puheenjohtaja **Anu Lahtinen** ei näe, että nykyinen käytäntö uhkasi tietosuojaa (Helsingin Sanomat 9.1.2011). "Mielestäni se ei ole ajankohtainen huolenaihe. Ainakaan minun tietooni ei ole tullut väärinkäytöksiä", toteaa Lahtinen.

"Seurakunnat ovat nyt leimaamassa yhden kirkonkirjatietoja tarvitsevan ryhmän epäluotettavaksi pelkästään tietojen käytötarkoituksen perusteella", toteaa Suomen sukututkimusseuran toiminnanjohtaja **P. T. Kuusiluoma** Helsingin Sanomissa 23.2.2011. Kuusiluoma vakuuttaa, etteivät sukututkijat ole tietosuojariski. Hänen mukaansa sukututkijoiden lainkuuliaisuutta kuvaa se, että henkilötietolain voimaantulon 1999 jälkeen kääriä on istuttu ainoastaan kaksi kertaa sukukirjan julkaisemisen vuoksi. Kummassakin tapauksessa syyte tietosuojarikoksesta raukesi. Toisessa tapauksessa kylläkin sukuseuran hallitus tuomittiin sakkoihin yksityiselämää loukkaavan tiedon levittämisestä.

Kun nyt näyttää siltä, että KHO:n tekemää päätöstä pidetään ennakkotapauksena ja siitä tehdään yleinen linjaus, tarkoittaa se, että jo kertaalleen avatuista aineistoista pitää luopua, ja sukututkimus vaikeutuu. Sata vuotta nuoremmista kirkonkirjoista saa tietoa vain virkatodistuksia tilaamalla. **Teuvo Ikonen** kirjoittaa asiasta Helsingin Sanomien Mieli-pide-sivulla 16.1.2011: "Viime vuonna kirkkoherranvirastojen laskutushinta oli 33 euroa tunnilta, ja virkatodistusten toimitusaika saattoi venähtää useiksi kuukausiksi."

Mistä pienten seurakuntien kirkkoherranvirastoihin nyt saadaan resurssit sukututkijoiden tietojen saannin tarpeisiin, vai jätetäänkö ne kokonaan hoitamatta? "Kirkonkirjat ovat suomalaisen sukututkimuksen

keskeisin lähdeaineisto", painottaa P. T. Kuusiluoma. Hän kertoo vielä, että muutaman vuoden kuluessa kaikki kirkonkirjat 1600-luvun lopulta noin vuoteen 1960 ovat digitoidussa muodossa. Tämä työ on tehty osittain veronmaksajien rahoilla. Tavoitteena on saada digitoidut väestötietojärjestelmän asiakirjat tietoverkkoon luettaviksi. Kyse ei olisi kaikille täysin avoimesta internetaineistosta, vaan tietoihin pääsisi käsiksi ainoastaan vahvan tunnistautumisen kautta, kuten esimerkiksi verkkopankkiin kahden tunnusluvun avulla.

Kuusiluoman mukaan Suomen sukututkimusseura pyrkii saamaan tämän kevään eduskuntavaalien jälkeiseen hallitusohjelmaan maininnan sukututkijoiden oikeuksien laajentamisesta. Kirkonkirjojen oikeudellinen asema on selkiytettävä. Muutokset tulisi kirjata väestötietolakiin ja kirkkolakiin.

Tulevaisuus näyttää kuinka asia jatkoissa etenee. Helpottuuko vai vaikeutuuko sukututkimuksen tekeminen? Nyt ainakin tuntuu siltä, että sukututkijaa lyödään kuin vierasta sika.

Jaakko Liukkonen

Lohkopiirakka

Joulukuisena lauantaina kokoontuimme Virojoelle **Tulkin Anteron** ja **Senjan** keittiöön leipomaan lohkopiiirakkaa. Jaska ja minä olimme lähinnä tarkkailijan roolissa, kun Senja ja **Sirpa Yli-Prusi** ottivat ohjat käsiinsä. Saapuessamme paikalle ensimmäinen piirakka oli jo hyvää vauhtia valmistumassa.

Keittiön penkillä hakkookaukalossa oli perunaa ja lanttua. "Silmämääräisesti, silleen sopivasti", kuului Sirpan vastaus, kun tiedustelin ainesosien keskinäisiä suhteita. Joskus sisus voi olla puoliksi lanttua, puoliksi perunaa - tai sitten sopivassa suhteessa maun mukaan. Porkkanaakin saa seokseen lisää,

jos pitää mausta.

Koivusta tehdyn kaukalon ikää ei kukaan tiennyt. Se on aina ollut olemassa, minkä saattaa arvata kaukalon seinämien uurteista ja koverasta pohjasta, jonka muodon hakkuri on muovannut lukemattomien iskujen myötä. Hakkuri istui hyvin käteen, ja se pilkkoi juurekset terän painolla kuin itsestään. Pilkkomisessa voi käyttää myös veistä tai yleiskoneen leikkuuteriä. Asiantuntijat tosin sanovat, että silloin piirakan koostumus ja maku muuttuvat. Ehkäpä siitä katoaa käsityön ja perinteen maku!

Kuoritaikinan, samoin kuin piirakan siuksenkin reseptit vaihtelevat aina tekijän mukaan. Eri suvuissa on kulkenut erilaisia ohjeita, samoin eri kylissä. Senja teki kuoren tavallisesta rieskataikinasta, johon lisättiin

ruisjauhoja. Kuoritaikina kaulittiin ja jätettiin suhteellisen paksuksi, ettei se paistaessa rikkoutuisi ja täytteet valuisi ulos. Taikina nostettiin reunalliselle uunipellille. Kooltaan se ylettyi reilusti reunojen yli.

Lanttu-perunasilppuun sekoitettiin suolaa, ja seosta kumottiin keskelle taikinaa

pitkulaisen pötkön muotoon. Juureskasan päälle laitettiin sopiviksi suupaloiksi leikatua ja suolalla maustettua siankylkeä ja voita – jälleen maun mukaan! Sitten taikina pake-toitiin; liiat taikinat leikattiin reunoilta pois, ja reunat suljettiin kääntämällä ja nyppimällä tiiviiksi.

1. Suola lisätään hakattuun täytteeseen.
2. Kuori kaulitaan sopivan paksuiseksi.
3. Välillä tarkastetaan leivinuunin tilanne.
4. Ennen kuoren sulkemista täyteen päälle lisätään siansivua ja voita.
5. Kuori suljetaan nyppimällä tiiviiksi.
6. Piirakka laitetaan uuniin.

Seuraavaksi piirakka pääsi sähköuuniin. Piirakkaa paistettiin noin ½ tuntia kovemmassa lämmössä (+225°), sen jälkeen lämpötilaa laskettiin noin 175°:een ja paistamista jatkettiin vielä 2 tuntia. Paistamisen jälkeen piirakkaa haudutettiin vielä paksujen peittojen alla. Täyteen kypsyminen jatkui,

ja samalla kuori pehmeni. Aineksista valmistui vielä toinenkin piirakka, joka sai paistua varta vasten lämmitetyssä leivinuunissa.

Lohkopiirakka on perinteinen karjalainen herkku, jolla on monta nimeä ja valmistustapaa. Paksukuorista umpipiirakkaa, joka vaatii pitkän kypsymisajan ja johon täytteet lait-

tiin raakoina, nimitettiin Pohjois-Karjalassa ja Laatokan Karjalassa kukoksi. Nimitystä piirakka käytettiin Etelä- ja Länsi-Karjalassa sekä Kymenlaaksossa. Lohkopiirakka on tunnettu myös ainakin nimillä hakkoopiirakka, hakkeluspiirakka, rusupiirakka, kurnieikka, lanttukukko ja lihakukko.

Savon kuuluisa kalakukko on myös sukua lohkopiirakalle. Ne molemmat kuuluvat Suomen itäiseen ruokaperinteeseen, johon on eniten vaikuttanut slaaveilta omaksuttu uuni ja sen käyttö ruuanvalmistukseen. Uuni lämmitettiin yleensä joka päivä ja sen lämmössä kypsyivät sekä leivät että laatikkoruuat. Läntisessä Suomessa rakennettiin puolestaan ulkouuneja, joiden arinalla paistettu leipä oli yleensä ohutta. Kukot ja piirakat olivat ennen hyviä eväsröykkiä metsätoissa kävijöille ja pidemmän matkan kulkijoille. Kaikki aterian ainekset olivat saman kuoren sisällä ja siten helposti kuljetettavassa ja säilyvässä muodossa.

Kuori:

- 1 l vettä
- 1 rkl suolaa
- 25 g hiivaa
- hiivaleipäjauhoja (8-10 dl)
- ruisjauhoja (8-10 dl)
- jauhojen suhde voi myös vaihdella
- kuoreksi käy myös ruisleipätaikinana
- ylijääneestä taikinasta voit leipoa vaikka sämpylöitä

Täyte:

- 1 kg lanttua
- 1 kg perunaa
- 500 g siankylkeä
- voita
- suolaa
- täytteiden suhde voi vaihdella

Paistaminen sähköuunissa:

- aluksi kuumassa: 225-250°
- noin 30 min
- pienennä lämpöä 150-175°
- jatka paistamista noin 2 tuntia
- voit peittää piirakan foliolla jälkimmäisessä vaiheessa

Paistaminen leivinuunissa:

- Leivinuunin lämpö on tasaisempaa kuin sähköuunin. Jos lohkopiirakan paistaa ensimmäisenä, riittää 1,5-2 tuntia. Jos piirakka paistetaan vasta leipien jälkeen on paistoaika noin 2,5 tuntia. Hitaasti hyvää tulee.

Siru Ahopelto

Lohkopiirakan maku

Minulla on selvä muistikuva, tai pikemminkin muistimaku, siitä miltä lohkopiirakan pitää maistua. Siksi minulla on voimakkaita ennakkoluuloja ja -odotuksia nyt tehdyn piirakan suhteen. Äitini teki kuoren hapatetusta ruisleipätaikinasta, samasta taikinasta kuin leivätkin. Tämän piirakan kuorella on puolet ruis- ja puolet vehnäjauhoja. Siskonikaan ei muistanut, lisäksi äiti taikinaa vehnäjauhoja vai ei. Kummasti se kuitenkin pysyi kasassa.

Tätä piirakkaa paistettiin noin kaksi ja puoli tuntia ennen kuin otettiin pois uunista. Kuori oli kovettunut kivekiseksi. Se voideltiin voilla, käärittiin voipaperiin ja folioon. Sitten se käärittiin vielä paksun froteisen kylpy-pyyhkeen sisälle. Kotona piirakka haudutettiin leivinuunin lämpimänä pitämällä hellalla huovan alla.

Haudutin piirakkaa pyyhkeen sisällä noin kolme tuntia. Nyt oli kuori pehmeää ja piirak-

ka sopivan lämmintä syötäväksi. Kohtuullisen iso pala lautaselle, yläpuolen kuori auki ja sen päälle sisältöä runsaasti, haukkaukskohtaan sipaisu rasvaa (meillä käytetään Flora kevyt) – ja nam. Tämä on hyvää! Parempaa kuin odotin. Alan uskoa, että ruis-vehnäkuorikin voi olla hyvää. Otan samanlaisen palan, ja vielä kolmannenkin. Loistavaa – kiitos tekijöille! Tämä ON lohkopiirakkaa!

Nälkäinenkään ei pysty syömään koko piirakkaa kerralla, vaan siitä jää osa myöhemmäksi. Kylmä piirakkapala kannattaa lämmittää paistinpannussa, kannen alla, miedolla lämmöllä. Silloin piirakan kuori, varsinkin pohja, pysyy rapeana. Mikrossa kuori pehmenee veteläksi mössöksi. Hitaasti lämmitettynä piirakka maistuu lähes samalta kuin leivontapäivänä.

Lohkopiirakkajutun kuvaajana ja maistajana toimi Jaakko Liukkonen

Istumassa: Marja-Liisa Järvinen (vas.) ja Sirkka Urpalainen. Takana seisomassa: Arto Tulkki ja Jukka Tulkki.

Raija Ripatti (vas.), Marja Ojala ja Tuula Tulkki.

Pirjo Rajakylä (vas.) Pirkko Ojala, Ilkka Ojala ja Päivi Harjula. Oikealla näkyy puolikas Kalle Tulkista.

Kuvat Tuula Tulkki

Tulkit ja Ojalat ne yhteen soppii – lähisuvun tapaamisia

Viime vuoden heinäkuussa kokoontui Kotkaan, Kalle ja Tuula Tulkin kotiin, Anton Tulkin jälkeläisten lähisukua niin Tulkin kuin Ojalan suvuista. Tilaisuuden toisen kokoonkutsujan Kalle Tulkin äiti Hilma Tulkki oli omaa sukua Ojala.

Paikalla tässä ensimmäisessä kahden su-

vun lähisukulaisten tapaamisessa oli parisenkymmentä henkilöä. Aika kului tutustuessa: moni tapasi toisensa nyt ensimmäisen kerran. Tapaamisista on tarkoitus tehdä säännöllisiä: seuraava kokoontuminen on suunniteltu tälle kesälle.

Heikki Tulkki

Sukuviesti-lehden ja Sukuseurojen Keskusliiton kilpailut 2011

Kuvataidekilpailu jatkuu

Sukuviesti-lehti jatkaa vuonna 2010 julistettua kaikille lapsille ja nuorille avointa kuvataidekilpailua. Aiheena on **Kaukaiset sukulaiseni**. Kilpailutyön materiaali on vapaa. Työ voi olla piirustus, maalaus, veistos, huovutus tai muu käsityö. Sen voi toteuttaa myös erilaisilla kuvankäsittelytekniikoilla atk:n avulla.

Aiheessa voi kuvata kaukana asuvia sukulaisia. He voivat asua ulkomailla tai pitkän matkan päässä kotimaassa. Kaukainen sukulainen voi olla myös sellainen jota ei vielä ole opittu tuntemaan.

Kilpailutyöt (myös vuonna 2010 saapuneet) ovat yleisön arvioitavana Turun Kansainvälisillä kirjamesseilla 30.9.–2.10.2011 ja Vantaan Kuulutko sukuuni -tapahtumassa 8.–9.10.2011. Yleisöltä eniten ääniä saaneet työt palkitaan. Lisäksi Sukuviesti-lehden raati palkitsee ansioituneita töitä. Mikäli osallistuja-

määrä on suuri, voi raati tarvittaessa suorittaa esikarsinnan. Tavoitteena on kuitenkin saada mahdollisimman paljon kilpailutöitä esille.

Palkituille ilmoitetaan voitoista henkilökohtaisesti ja palkitut työt julkaistaan Sukuviesti-lehdessä. Sukuseurojen keskusliitto ja Sukuviesti-lehti voivat jatkossa käyttää kilpailutöitä kuvituksina julkaisuissaan ja erilaisissa näyttelyissä.

Kilpailussa on neljä sarjaa:

1. sarja alle 7-vuotiaat,
2. sarja 7–10-vuotiaat,
3. sarja 11–14-vuotiaat,
4. sarja 15–18-vuotiaat.

Valmiit työt toimitetaan 2.9.2011 mennessä osoitteeseen: Sukuviesti-lehti/Kuvataidekilpailu, Sokerilinnantie 7 E, 02600 Espoo.

Sukunäkömä-valokuvakilpailu

Sukuseurojen Keskusliitto järjestää valokuvakilpailun kaikenikäisille. **Sukunäkömä**-valokuvakilpailussa haetaan kuvia, jotka ilmentävät suvun maisemaa, sukulaisten kohtaamista tai suvun tunnelmaa.

Kuvat voi toimittaa joko paperiversiointa tai sähköisesti. Sähköisessä muodossa toimitettavan kuvan tulee olla korkearesolutiveinen, tiedostokooltaan vähintään 3 MB. Kuvaajan suostumus tulee toimittaa kuvan lähettämisen yhteydessä. Jos valokuvassa esiintyy tunnistettava henkilö, myös häneltä pitää saada lupa kuvaamiseen ja kuvan julkaisemiseen.

Kilpailuun osallistuneiden kuvien käyttöoikeus siirtyy Sukuseurojen Keskusliitolle.

Parhaat kuvat julkaistaan Sukuviesti-lehdessä mm. erilaisten artikkeleiden yhteydessä. Lisäksi kuvia on esillä sukutapahtumissa ja messuilla. Sukuseurojen Keskusliitto voi käyttää kuvia myös muissa julkaisuissaan.

Kilpailussa on kaksi sarjaa:

1. sarja alle 16-vuotiaat
2. sarja 16 vuotta täyttäneet

Kuvat voi lähettää **2.9.2011 mennessä** sähköpostilla osoitteeseen: sukuviesti@suvut.fi tai postitse osoitteeseen: Sukuviesti/Valokuvakilpailu, Sokerilinnantie 7 E, 02600 Espoo.

Jaakko Liukkonen

Virolahden kansallispuku

Ajatus oman kansallispuvun saamiseksi Virolahdelle syntyi vuonna 1950 perustetun kotiseutuyhdistyksen Virolahti Seuran piirissä. Kansallispuvut olivat tuolloin hyvin suosittuja. Sota ja sitä seuranneet pulavuodet olivat hankaloittaneet kansallispukujen hankintaa, mutta olojen vakiinnuttua 1950-luvulla pukujen käyttö lisääntyi, samalla kun

seura- ja järjestötoiminta vilkastui. Pukuja tarvittiin mm. kuoroille ja tanhuryhmille.

Virolahden pitäjänpuvun aikaansaamiseksi tähtäävä prosessi alkoi joulukuussa 1954, kun seuran johtokunta tiedusteli kirjeitse kansallispukujen asiantuntijalta, maisteri **Tyyni Vahterilta** mah-

dollisuutta "sommitella virolahtelainen pitäjänpuku". Myöntävä vastaus saatiin nopeasti, ja samaa tahtia edistyi myös taiteilija **Alli Tourin** työ puvun piirustusten parissa. Naisten puvun piirustukset valmisuivat toukokuussa 1955 ja miehen puvun piirustukset vuotta myöhemmin keväällä 1956. Ensimmäiset puvut saatiin valmiiksi ja käyttöön kesällä 1957. Virolahden oman kansallispukuhankkeen toteuttaminen on edelleen nyt 60-vuotiaan Virolahti Seuran ehkä näkyvin saavutus.

Kansallispukujen suosio on vaihdellut suurestikin vuosien varrella. Radikaalilla 1960-luvulla kiinnostus kansallispukua kohtaan väheni selvästi. Seuraavana vuosikymmenenä kiinnostus pukuja kohtaan alkoi hitaasti lisääntyä, kun kiinnostuttiin menneisyydestä ja omista juurista. Folklore-muoti on myös etsinyt innoitusta suomalaisesta pukuperinteestä. Kansallispukujen luova käyttö alkaa olla yhä suosittumpaa ja myös sallittua: esimerkkinä vaikka kansallispuvun hameen

käyttö nahkatakin kanssa. Virossa kansallispukukankaiden teemoja on käytetty todella rohkeasti ja luovasti mm. kumisaappaissa, saateenvarjoissa ja säkkituoleissa. (www.etno.ee)

Siru Ahopelto

Yhteistyössä lähellä juuria

KA KONKULMA

Miehikkälän, Virolahden ja Ylämaan paikallislehti

Tilaa ja tiedät mitä kotiseudullasi tapahtuu.

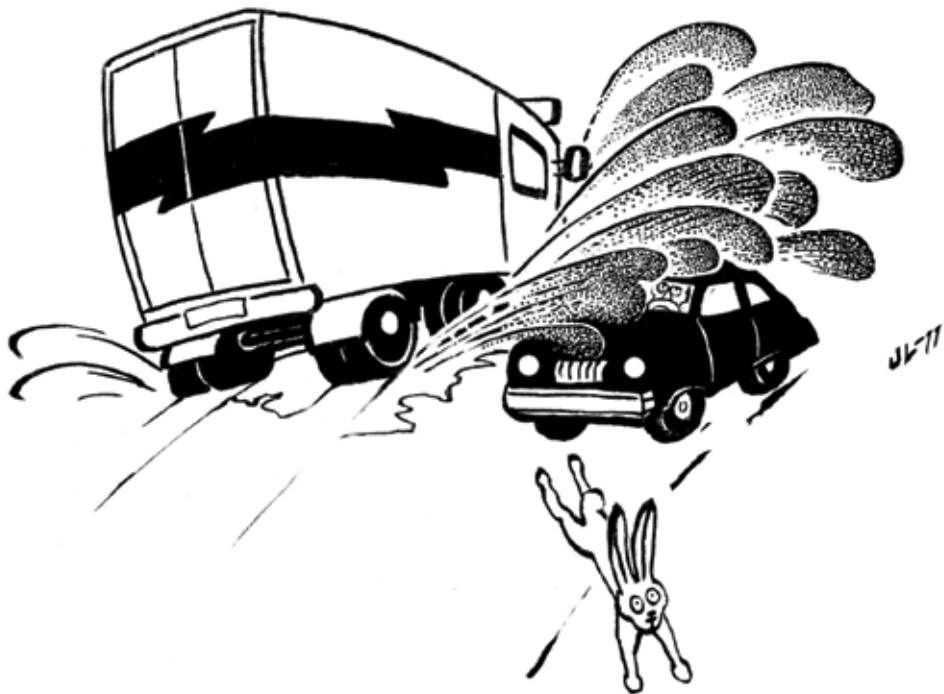
Puh. (015) 350 3546

www.kaakonkulma.fi

Mäkitie 3, PL 20, 49901 Virolahti

s-postit: ilmoitus@kaakonkulma.fi, toimitus@kaakonkulma.fi

Olipa päivä

Talviajan viimeinen työviikko alkoi railakkaasti. Otin aamulla auton tallista, laitoin moottorin käyntiin ja jäin odottelemaan vaimoani, jonka veisin ensin töihin. Katsoin peruutuspeleistä, kun vaimo poimi maasta jotain. Se oli kännykkäni, joka oli pudonnut vyötäksusta tullessani pihalle. Miten se oli voinut pudota? Näin on ennenkin käynyt. Olin laittanut puhelimen vyökotelon vyöhön kiinni ylösalaisin. Pelkät lenkit eivät pitäneet puhelinta paikoillaan, kun lähdin liikkeelle, olletikin, kun kotelo on Nokian puhelimelle tarkoitettu, ja puhelimeni on Samsung. Onneksi tarkkanäköinen Riitta huomasi puhelimen. Sen katoamisesta olisi tullut varsinainen ongelma. Vaikka en pidäkään kovin todennäköisenä, että naapurit sen mahdollisesti ensin löytäessään olisivat soittaneet sillä pitkäkestoisen kaukopuhelun Thaimaahan, mistä naapurin rouva on kotoisin, olisi

puhelimien joutuminen kadoksiin aiheuttanut paljon ylimääräistä vaivaa. Liittymä olisi pitänyt sulkea ja hankkia uusi puhelinlaite. Kun tietää, miten vaikeaa nykyisin on puhelimella hoitaa mitään asioita, oli onni ettei minun tarvinnut soittaa palveluntarjoajalleni Saunalahdelle. "Näppäilkää yksi, näppäilkää kaksi, kaikki asiakaspalvelijamme ovat nyt varattuja, olette edelleen jonossa, odottakaa sulkematta puhelinta, kaikki asiakaspalvelijamme ovat edelleen varattuja, voitte hoitaa asian myös internetissä jne..." Luoja meitä armahtakoon soittamasta (= yrittämästä soittaa) kännyköillämme mitään asiapuheluita, vain turhien puheluiden soittaminen onnistuu vaivattomasti.

Puhelin ei siis kadonnut, mutta jotain muuta katosi. Tai ei varsinaisesti kadonnut, vaan unohtui väärään paikkaan. Puoli

viideltä iltapäivällä ajattelin tarkistaa aiemmin päivällä tekemästäni muistilapusta, mitä kaikkea pitäisi illalla kaupasta hankkia. Menin vaatekaapilleni ottamaan takkini taskusta lompakkoa, jonne olin siististi liimannut muistilapun. Mutta missä oli takkini? Muistilappu oli lompakossa, lompakko takin taskussa, mutta missä oli takki? Onneksi heti muistin, minne olin jättänyt sen. Olimme olleet holvissa ja siellä olin riisunut takin tuolin selkämykselle. Arvioin tilanteen nopeasti. Takkia oli aivan mahdotonta päästä noutamaan kuluvan vuorokauden puolella. Tärkeät avaimeni olivat sentään onneksi päällystakin taskussa. Lompakossa olivat ajokorttini, pankki- ja luottokortit ja jokunen euro rahaa. Nyt olisi pärjättävä ilman lompakkoa seuraavaan päivään. Toivottavasti poliisi ei pysäyttänyt ja kysele ajokorttia. Autolle mennessäni minulle tuli hieman kylmä, kun pikkutakki puuttui. Kotona minua kiusattiin takin unohtamisesta mm. sanomalla, että kyllä se Juhanin lompakko on todella arvokas, kun sitä pitää säilyttää pankkiholvissa.

Ajatukseni olivat niin siinä takissa, että lähdin parkkipaikalta varomattomasti. Kääntyessäni parkkipaikalta pois edessäni olikin auto, johon olin vähällä törmätä. Viime hetkellä ehdin jarruttaa. Moottorikin sammui. Tämän tilanteen pelasti se, että ennen kuluvan talven Saariselän matkaa hankimme autoon uudet Nokian Hakkapeliitta-kitkarenkaat. Vanhoilla renkailla taatusti olisin rysäyttänyt edessäni olleen auton kylkeen. Näin ei onneksi nyt käynyt. Miksi siinä muuten juuri nyt oli auto, kun huomiokykyäni oli alentuneessa tilassa vastikään kokemani järkytyksen vuoksi? No siksipä juuri. Murphyn laki. Tilastollisesti auto sattuu tuohon kohtaan keskimäärin kerran sadasta, kun tulen kyseiseen risteykseen kääntyäkseni siitä vasemmalle.

Samoin havainnon olen tehnyt myös normaalissa maantieliikenteessä. Mitä hankalampi, liukkaampi ja vaarallisempi mutka, sitä varmemmin vastaan tulee rekka, joka ohi ajaessaan kaiken lisäksi heittää loskat tuulilasiin estäen näkyvyyden muutamaksi sekunnin kymmenyksi. Mutkan takana olisi ollut pitkä suora, mutta eihän se ohitus-

tilanne siihen osunut vaan tuohon vaikeaan mutkaan. Ehkäpä tilanne ei kuitenkaan todellisuudessa liene näin mustavalkoinen. Enhän vielä koskaan ole osunut myöskään oikeaan kassajonoon, vaan aina väärään. Sekä oikealla että vasemmalla mennään aina ohi. Tämän on tieteellisesti tutkittu, "Myytinmurtajissa" tai jossain. Kyseessä lienee jonkinlainen optinen harha.

Ympyrä sulkeutui. Onnellisesti saavuin kello seitsemäntoista Korsoon noutamaan armaani töistä. Ajan säästämiseksi olimme suunnitelleet menevämmä suoraan töistä hakemaan Jumbon kauppakeskuksen Stockmannilta yhden Villeroy & Boch'in Allegorie Bordeaux 45 cl punaviinilasin sunnuntaina rikkoutuneen tilalle. Siis kippaisimme noutamaan, hyllystä vain otamme. Tarkkaavainen ja hoksaava lukija arvaa jatkoon. Eihän siellä tietenkään kyseistä lasia ollut. Ystävällinen myyjähenkilö katsoi koneelta, että Stockmannin varastossa ei ole yhtään eikä heillä Jumbossa ole yhtään, mutta kaikissa muissa myymälöissä kyseistä tuotetta löytyy hyllystä, Itäkeskuksessakin 18 kappaletta. Meitä ei edes hämmitellyt. Olimme syöneet matkalla Jumboon autossa Rainbow'in chilipähkinöitä, joten meillä ei ollut edes kovin nälkä. Ajattelimme shoppailla vähän. Ja Riittahan viihtyy kauppakeskuksissa, joita itse välillä nimittelen ikävästi ostoshelveteiksi. Ostimme Berlitzin Brysselloppaan, pääsiäisaiheisia lautasliinoja sekä ruukutulppaaniasetelman. Sitten lähdimme Itäkeskukseen.

Perillä Itäkeskuksen Stockmannilla löysimme lasiosaston Villeroy & Boch -hyllystä kaksi kappaletta hakemaamme lasityyppiä. Missähän ne loput 16 olivat? Yksikin riitti, vaikka miettimmekin, pitäisikö ostaa se toinenkin valmiiksi. Lasikaapissamme ei ole kuitenkaan ylimääräistä tilaa varalaseille. Sitten jatkoimme shoppailua. Jotain iltapalaa pitäisi laittaa. Päädyimme Cesar-salaattiin. Grillattu broilerin rintaleike oli Stokkan herkussa sopivasti tarjouksessa, 9,90 kilo. Kappassa oli sattumoisin myös mukava kaverini Pekka S, jonka kanssa juttelimme tovin.

Kello oli jo lähes 20, kun lähdimme kotiin. Sitten muistimme, että meidän pitäisi hankkia vielä Cesar-salaattikastiketta. Päätimme poiketa Riihikallion Alepaan. Vaan eipä siellä ollutkaan kyseistä tuotetta. Siispä jatkoimme Sahatien Valintataloon. Sieltä sentään löytyi salaattikastike. Ei tosin Felix vaan sellainen ehkä vähän hienompi tuote. Kun lähdin ajamaan, tapahtui jotain outoa. Kun tulin parkkipaikalta ensimmäiseen risteykseen, yhtäkkiä minulle tuli oikosulku, kumpaan suuntaan, oikealle vai vasemmalle, minun pitäisi kääntyä. Aloin kääntyä vasemmalle, kun vaimo huusi, että mitä ihmettä! Olin tuttuakin tutummassa paikassa. Olemme asuneet noilla tienoin jo 17 vuotta. Minun pitäisi osata Valintatalosta kotiin vaikka silmät ummessa. Hämmästelinkin kovasti, mitä oli tapahtunut. Mielestäni kysymys ei ole Alzheimerista. Aivoni olivat vain jääneet jonnekin. Olin jotenkin nukahtanut. Ehkäpä kysymyksessä oli joku fysiologinen häiriö aivoissa. Minulle tulee välillä näköhäiriöitäkin, sokeita pisteitä silmiin. Oli miten oli, tilanne oli hyvin hämmäntävä. Vaimo huolestui kovasti. Hän muutenkin vertaa minua koko ajan edesmenneeseen äitiini, joka sairastui Alzheimerin tautiin.

Iltapala oli oikein hyvä ja cesar-kastikemakoinen. Keräsimme astiat pöydästä noin kymmenen kieppeillä. Sattumoisin tunnus-telin naamaani. Se tuntui kipeältä, varsinkin vasemman silmän alla jomotti. Kummeksuin asiaa ääneen. Riitta ja Lauri sanoivat, että naamani oli turvonnut. Syykin selvisi nopeasti. Minulta poistettiin edellisenä perjantai-

na hammas, takaa yläleuasta vasemmalta puolelta. Jälkihoito-ohjeissa todettiin, että kasvoissa saattaa esiintyä turvotusta parin kolmen päivän kuluttua operaatiosta. Poistettu hammas sijaitsi strategisesti "vaarallisuudessa" paikassa. Lauri totesikin, että "toivotavasti tulehdus ei leviä aivoihin". Ja Riitta jankutti: "No huuhtelitkos sillä Corsodylillä, niin kuin ohjeissa kehoitettiin?" Ajatellessani päivän tapahtumia mielessäni käväisi, onko hampaan poiston aiheuttama tulehdus ja sen leviäminen aivoihin mahdollinen syy kaikkeen.

Ongelmasta seuraavaan. Lauri kertoi, että lumet olivat tulleet päivällä kovalla rytinällä alas katolta ja katkoneet pensaita. Katsoin olohuoneen ikkunasta pihalle, ja huomasin suuret jäiset röykkiöt ruusu- ja sireenipensaiden päällä. Katolta pudonnut lumi ja jää olivat tehneet pahaa jälkeä. Sunnuntai oli kaunis ja lämmin. Katolla ollut lumikerros oli pehmentynyt ja alkanut liikkua alaspäin. Sunnuntain ja maanantain välinen yö oli hyvin kylmä, aamulla mittari näytti miinus kymmentä. Ilman lämmentyä maanantain kuluessa katolla olleet edellisenä yönä jäätyneet lumet rojahtivat alas kohtalokkain seurauksin. Alla olevat ruusupensaat vaurioituivat ja osa sireenipensasta katkesi. Toivottavasti ne kevään ja kesän mittaan siitä toipuvat.

Niin alkoi kovan päivän ilta olla loppuillaan. Viimeinkin sängyssä! Uppouduin Barack Obaman elämäkertakirjaan Unelmia isältäni. Olin kohdassa, missä Obama kertoo matkastaan isänsä kotimaahan Keniaan. Kirja ei sentään pudonnut naamalle.

Juhani Tulkki 24.3.2009/24.2.2011

Sulo Mäkelä -viikko

31.7.–7.8.2011

Kuvanveistäjä Sulo Mäkelän (1896–1978) tapahtumaviikkoa vietetään ensi kesänä heinä-elokuun vaihteessa Mäntlahdessa, Haminassa ja muutamilla muilla paikkakunnilla.

Sulo Mäkelä syntyi 21.12.1896 Vehkalahdella Mäntlahden kylässä. Isän puolelta Mäkelä on vanhaa vehkalahtelaista sukua, alunperin Neuvottomasta. Äiti oli Raussin laajaa sukua naapuripitäjästä Virolahdelta.

Mäkelän monipuolisessa tuotannossa on teoksia muotokuvista julkisiin monumentteihin. Hän on veistänyt muistomerkkipatsaat Jurvan (1948), Myrskylän (1950), Vehkalahden (1951), Virolahden (1952) ja Miehikkälän (1953) sankarihautausmailla.

Teemaviikon kiinnostavimmat tapahtumat sijoittuvat Mäntlahteen, jossa musiikkiesitysten ohessa voi tutustua Riissuon taiteilijakotiin, yksityiskodeista koottuun Sulo Mäkelän ennen näkemättömien töiden näyttelyyn sekä Saviukko-näytelmään.

Ohjelma 31.7.2011:

- Juhlalassu Maarian kirkossa Haminassa. Kukkalaiteiden lasku Sulo Mäkelän suunnitteleuille sankaripatsaille. Muut kirkkotilaisuudet Myrskylässä, Virolahdella, Miehikkälässä ja Jurvassa.
- Sulo Mäkelä -piirustuskilpailun satoa toukokuulta 2011. Palkitsemiset.
- Sulo Mäkelä -perusnäyttely auki Ruissalossa 31.7. klo 12-15.

Ohjelma 5.–8.8.2011:

- Muistolaatan paljastus 6.8. klo 13.00 Mäkelän talo Mäntlahdessa.
- Riissuo taiteilijakotina; musiikkiesityksiä 6.–7.8. klo 14–16.
- Saviukko-näytelmäesitykset 5.8 klo 19, 6.8. ja 7.8. klo 17 Mäntlahden Toivolassa,

Kuva Jaakko Liukkonen

Kuvanveistäjä Sulo Mäkelän tekemä, pronssiin valettu, muistomerkki paljastettiin Virolahden sankarihautausmaalla 24.6.1953.

Kyläteatteri Marmutit ohjaajana Ninni Suntio.

- Sulo Mäkelä kotien ilona. Paikallinen taidenäyttely Mäntlahdessa 6.–7.8.

Jaakko Liukkonen

Seitsemän vuosisataa

Kuva Jaakko Liukkonen

Vuoden 2010 päättyessä päättyi myös itäisenäisen Virolahden seurakunnan historia. Nyt seurakunta jatkaa oloaan ja toimintaansa Haminan seurakunnan kappeliseurakuntana. On erittäin arvokas kulttuuriteko, että seurakunta julkaisi viimeisen itäisenäisen vuotensa lopulla upean, muistojulkaisuksi katsottavan teoksen *Siunausta ajasta aikaan – Virolahden seurakunnan seitsemän vuosisataa*. Kirja käsittelee seurakuntaa ja sen toimintaa monipuolisesti alkaen Virolahden vanhimmasta historiasta. Sen jälkeen on Suomen vanhoihin kirkkoihin erikoistuneen tutkijan, dosentti **Markus Hiekkasen** kuvaus *Virolahden kirkkojen vaiheita*. Kirjassa on vain kaksi artikkelia, joissa kirjoittaja mainitaan. Toinen on kirkkohistorian dosentti **Esko M. Laineen** tutkimus *Lukemisen läpimurto*. Hän on selvittänyt tarkkaan Virolahden nuorison lukutaidon oppimisen alkuvaiheita ja sen rinnalla kertoo yleisemmin lukutaidon kehittymisestä Suomessa, erityisesti Vanhasa Suomessa, johon Virolahden itäinen osa kuului Uudenkaupungin rauhasta 1721 alkaen ja loputkin pitäjää vuodesta 1743, jolloin uusi Ruotsin ja Venäjän raja jakoi Pyhtään näihin kahteen valtakuntaan.

Kirjan muu, kattavan monipuolinen kuvaus seurakunnan arjesta ja juhlasta onkin sitten kirjan nelihenkisen työryhmän aikaansaannosta. Siihen kuuluivat seurakunnan kirkkoherran **Jarmo Uotilan** ja kanslistin **Raili Arpiaisen** lisäksi **Siru Ahopelto** ja **Jaakko Liukkonen**, kaksi jälkimmäistä sukuseuramme aktiivijäseniä. Artikkeleita on tosiaan lukuisilta osa-alueilta, aina kirkon lämmityksestä lähetystyöhön. Virolahden sukujen historiaa tutkivalle on tärkeää tietoa lyhyt kuvaus ja kartta haki Virolahden ennen ja nyt kulkevista rajalinjoista.

Kiinnostavien kuvausten lisäksi lukijaa ilahduttaa Jaakko Liukkonen toteuttama kirjan erinomainen ulkoasu. Typografia, kuvitus ja sommittelu muodostavat kauniin kokonaisuuden. Kuvitus on runsas, osin värillinenkin. Erityiskiitoksen ansaitsee runsas kuvasato avioliittoon vihkimisistä sekä hautajaissaatoista ja hautaan siunaamisista useilta vuosikymmeniltä. Teksti ja kuvat on kautta kirjan asetettu kauniisti lomittain. Joissain useista rippikoulukuvista, vanhin vuodelta 1911, on lueteltu kaikkien nimetkin, mikä on sukuharrastajalle mieleen. Tämä kirja kuuluu mielestäni jokaisen virolahtelaiseksi itsensä

tuntevan kotiin. Sukuseuramme jäsenille se on hyvä yleiskatsaus suvun synnyinsijoista.

Kolmena laajana osana vuosien 1970–1999 aikana ilmestynyt *Virolahden historia* on luonnollisesti seurakunnankin historian kannalta perusteos. Seurakuntahallinnon ja kunnallishallinnon erottaminenhan alkoi vasta vuonna 1865 annetulla asetuksella. Ensimmäisen osan laatija oli **Yrjö Kaukianen** ja seuraavien **Martti Favorin**.

Suppea, mutta mielenkiintoinen *Virolahden seurakunnan historia* ilmestyi jo vuonna 1929. Sen kirjoitti silloinen kirkkoherra **W. J. G. Krogerus-Ritoniemi**. Kirjassa on muun tiedon ohella perusteellisesti luetteloitu seurakunnan papisto ja muut kirkolliset virkai-

lijat kautta vuosisatojen. Monien taitoja ja luonteenpiirteitä kuvataan värikkäästi sekä selvitetään myös heidän sukuaan ja perhe-suhteitaan.

Seurakunnan historiaan tutustujalle on tarjolla myös Raili Arpiaisen vuodelta 2003 oleva teos *Virolahden seurakunnan vaiheita*. Vankkaa tietoa sisältävä kirja on kokoonpan-tu värikkäästi ja sopii erinomaisesti sellaisellekin lukijalle, joka ei pidä itseään historian harrastajana. Kuvitus on monipuolinen. Tässäkin kirjassa on luettelot seurakunnan palvelijoista, joten niissä tiedoissa päästään 2000-luvulle. Hautausmaasta on kaksikin karttaa ja sen muistomerkeistä suorastaan erinomainen esittely.

Hannu Tulkki

Sodan sirpaleita

Kirja koostuu kolmesta osasta: ensimmäisen ja laajin on ajankuvaus koulupojan näkökulmasta. Toinen osuus kertoo pataljoona Aaltosen vaiheista talvisodan lopussa. Kolmannessa artikkelissa luonnehditaan **Lauri Leikkosta** sotilaana hänen julkaisujensa pohjalta.

Ensimmäinen osuus perustuu eerikkäläläisen **Arvi Ahlbergin** haastatteluihin kirjan tekijän **Timo Yrjölän** muistiinmerkitsemänä. Kuvaus on onnistunut; tekstistä välittyy elämisen tuntu, itse koetun ja itse eletyn. Kursiivilla painetut sotahistorian osuudet asettavat tapahtumat historiallisiin kehyksiin.

Historiikki pataljoona Aaltosesta kertoo yhden Merivoimien yksikön perustamisesta, sotatoimista ja hajottamisesta. Tapahtumat sijoittuvat lähinnä Virolahden saaristoon talvisodan loppuvaiheissa. Kertomus on mielenkiintoinen loppuselvittelyineen.

Kaikkien virolahtelaisten tuntemaan rovasti Leikkosen kirjallinen tuotanto esitellään laajasti kirjan lopussa. Kolmas artikkeli luonnehtii Lauri Leikkosta sotilaana hänen julkaisujensa pohjalta.

Kuva Esa Harju

Sodan sirpaleita -kirjan kirjoittaja Timo Yrjölä esitteli teostaan Pääkaupunkiseudun Virolahtelaisten vuosikokouksessa 26.3.2011.

Kirja liittyy myös Tulkin sukuun. Arvi Ahlberg polveutuu äitinsä kautta Liisa Mikontytär Joukaisesta ja kuuluu siten Vappu Juhontytär Lahden sukuun sekä Kristiina Tahvontytären sukuhaaraan.

Liisa Ahonen

Elias Niemelä ja Kaleva lakki

Pitkäpaasi-Seura julkaisi vuoden 2010 lopulla kirjan *Kaleva lakki*, alaotsikkona Lukemisia nuorisolle. Oudon niminen kirja ei ole aivan viime aikojen tuote, sen kirjoitti pitkäpaatelainen **Elias Niemelä** kirjassa olevien merkintöjen mukaan vuosina 1872–73.

Elokuun lopulla 2004 sain puhelinsoiton kirjallisuustutkija **Kaisa Kauraselta**, joka oli tekemässä tutkimusta kansankirjailijoista. Hän oli törmännyt Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjallisuusarkistossa käsikirjoitukseen nimeltä *Kaleva lakki*, jonka tekijäksi kirjan selkämukseen oli merkitty E. Niemeläinen. Teoksen lopussa lukee: ”Pitkäpaadessa 12 Heinäkuuta 1873. E. Niemelä.” Kaisa Kauranen ihmetteli kuka tällainen E. Niemelä tai Niemeläinen oli ja osasi viitteiden perusteella ottaa yhteyttä Pitkäpaasi-Seuraan.

Elias oli syntynyt 14.4.1847 luotsi **Matti Henrikinpoika Niemelän** ja **Liisa Juhanantytär Reinikkalan** seitsemäntenä kaikkiaan yhdeksästä lapsesta. Elias avioitui 1872 naapurikylästä Kiiskilahdesta kotoisin olleen **Juliana Eliaantytär Ollin** kanssa ja sai 1879 yhden pojan, joka kuoli puolen vuoden iässä. Elias kuoli 5.6.1910. Vähävaraisena hänet haudattiin rivihautaan, ja hautaristi oli vuosien saatossa hävinnyt, mutta paikka onnistuttiin löytämään viereisten tunnettujen hautojen avulla. Pitkäpaasi-Seura pystytti muistokiven Eliaan haudalle vuonna 1960, jolloin oli kulunut 50 vuotta Eliaan kuolemasta. Juliana kuuleman mukaan poltti Eliaan kaikki pöytälaatikossa olleet käsikirjoitukset tämän kuoleman jälkeen yhtä lukuun ottamatta. Tämä yksi oli lyhyt runo, joka kertoi Julianan veljen hukkumisesta. Onneksi tämän kirjan käsikirjoitus ei enää ollut pöytälaatikossa.

Elias harjoitti nuoruusvuosinaan merimiehen ammattia. Tässä kirjassa onkin merimiesaiheilla suuri osuus. Jos Eliaan merimiesrunot tulkitaan elämänteksteiksi, voidaan löytää tieto, että Elias lähti merille

Kuva Pitkäpaasi-Seuran arkisto

Elias Niemelä 1847–1910.

jo 15-vuotiaana vuonna 1862. Hän oli siten kirjaa kirjoittaessaan nuoruudestaan huolimatta kokenut merimies. Sattumalta Eliaan tässä kirjassa kuvatut seilausvuodet sattuvat suurten nälkävuosien aikaan. Nälkävuosia ei merimiesrunoissa mainita kuin ohimennen yhden matkan yhteydessä, kun Vaasaan vietiin Pietarista rukiita.

Eliaan kirjoituksia ilmestyi lähiseutujen lehdissä pääasiassa 1900-luvun ensi kymmenellä. Noihin aikoihin lähiseuduilla ilmesivät mm. Haminan Sanomat, Säkkijärven sanomat ja Koitar, joissa Eliaksen juttuja – sekä runoja että suorasanaista tekstejä – ilmestyi. Eliaan aihepiiri liikkui merimieskertomuksissa, uskonnossa ja paikallishistorias-

sa yleisimmin kansantarujen muodossa. Elias toteaa eräässä runossaan, että päivääkään hän ei ole käynyt koulua. Missä hän sitten on luku- ja kirjoitustaidon oppinut, sitä hän ei kerro. Joskin Elias myöhemmin on kirjoittanut raittiusasiasta, kirjan merimiesrunoissa viina virtaa välillä vuolaastikin.

Jossakin Itäviitassa on mainittu huhu, että Eliaalla olisi ollut jokin laajempi teos pöytälaatikossa, jota hän olisi tarjonnut WSOY:lle Porvooseen. Kyse lienee juuri tästä teoksesta. Kirja on ollut arkistossa ainakin jo vuodesta 1894 lähtien. Sen on sinne toimittanut lehtori **B. F. Godenhjelm**, joka on ollut aikoinaan SKS:n asiamies.

Sain vuonna 2004 kirjallisuusarkiston silloiselta johtajalta, **Anna Makkoselta** (nyk. **Kuismmin**) luvan kuvata kirjan digikameralla. Noista digikuvista **Marketat Palolahti** ja **Leander** ovat kirjoittaneet kirjan tekstimuotoon. Marketta Leander kirjoittaa puhtaaksikirjoittamisen alkuvaiheesta: ”Elias Niemelän käsiala on kohtalaisen selvää luettavaa. Tulkintavaikeuksia kuitenkin koin. Aika paljon ongelmia aiheutti se, että teksti on runomitassa ja kirjoitettu kalevalaisen poljennon tapaan. Hän on mielestäni tehnyt tarpeen mukaan omia sanoja, jotta saisi ne sopimaan aikomaansa runomittaan. Suurten ja pienten kirjainten erottaminen ei myöskään aina ollut selvää. Vähän tuntui hankalalta jättää pieniksi alkukirjaimet, jotka nykyisin varsinkin nimien kohdalla automaattisesti kirjoitamme suurina. Myöskään (harvoja) puuttuvia t-viivoja ei saanut lisätä, koska ohjeiden mukaan tekstiin piti puhtaaksikirjoitettunakin vastata alkuperäistä.”

Kirja alkaa parikymmensivuisella johdannolla, joka on nimetty ”Aluksi sanoja.” Se on suorasanaista filosofista pohdintaa, mutta siihen sisältyy myös huoli siitä, että suomenkielistä kirjallisuutta on niin vähän julkaistu. Alkusanojen jälkeen seuraa kirjan nimiruno tuo *Kaleva lakki*, joka on kuvitteellinen kertomus Pitkäpaaden synnystä. Se kertoo miehestä, joka viimeisillä voimillaan päätyi Pitkäpaateen, ja jolla oli päässä kiven lakki. Tästä lakista on sitten Pitkäpaaden saari syntynyt.

Ensimmäinen kirja sisältää runoja vaihtelevista aiheista. Teksti on usein hersyvän hauskaa. Toisen kirjan pääsisällön muodostavat viisi kertomusta Eliaan merimatkoista. Kirjan parasta antia ovat noiden merimiesrunojen lisäksi jokapäiväisestä elämästä kertovat runot. Huomataan, että ihmiset eivät noista päivistä ole paljon muuttuneet. Elämä on tullut monissa asioissa helpommaksi, mutta ihmisten välisessä kanssakäymisessä on omat koukeronsa.

Sivulla 590 sanotaan ”Loppu.” Viimeinen sivu on irtolehti, jossa kerrotaan korjauksista, joita Elias on kirjaan tehnyt. Tällä sivulla 592 on myös vielä kalevalatyylinen runo:

*Olen peljännyt pahasti
Tämän kirjan laitoksesta,
Ettei tainne kelvatakan,
Koko tekemät tekoni.
Pyydän kaikkein nöyrimmästi,
Tässä alhainen anelen:
Että tämä painettaisi,
Suomen suorilla sanoilla,
Jospa painaja olisi,
Hyvä miesi puolestansa,
Tätä oikomaan vähäsen,
Nuolla edellis sanoilla.*

Nyt tuo Eliaan toivomus on täytetty. Toivottavasti Elias ei olisi pahoillaan siitä, että toimittajat ovat naisia, tuskinpa. Nämä Marketat ovat kaiken lisäksi Eliaan nuoremman veljen Matin jälkeläisiä ja siten Elias on heidän isoisosetänsä niin kuin minunkin. Kirjan loppuun olemme keränneet luettelon sanoista, jotka ehkä kaipaavat tulkintaa. Suuri osa näistä on paikannimiä. Eliaan itse keksimiä sanoja ei ole yritetty tulkita. Ne lukija ymmärtäne asiayhteydestä. Jokunen omintuinen ymmärtämättä jäänyt sana on jäänyt tulkittamatta.

Kari Niemelä

P.S. Kirjaa on saatavissa kaiken ikäiselle nuorisolle ottamalla yhteyttä minuun p. 050-3736198 tai kari.k.niemela@elisanet.fi. Myös Virojoen S-Marketissa kirjaa on myynnissä 22 euron hintaan.

Ulkotöissä sulan maan aikana

Kun lehmät ol aamulla lypsetty tultiin kyökkiin murkinalle kaheksan maissa. Kummi ol yleens laittannu murkinan valmiiks sillä välin, kun toiset ol lypsillä. Kun murkina ol syöty lähettiin ulos töihin.

Toukokuun alkupuolla alettiin toukutyöt. Kun lumet ol sulannu ja pelto ol kuivah-tannu pinnalta vaalian harmaaks ol sopiva aika alkaa. Sonta ol ajettu talven mittaan suuriin kasoin pellolle. Miehet levittel son-nan hevosella pienempiin kasoin, ja niis-tä sonta pit levittää hangolla tasasest koko saralle. Meien pellot ei ollu sillon viel sala-ojiissa. Kun sonnat ol saatu levälleen sarat hankmottiin, että sonta sekottu multa. Siit pelto viel äestettiin, ennen kun päästiin kylvämään. Kylväminen tehtiin hevoselillä viel viiskymmentluvulla. Apulantaa laitettiin tosi vähä ja se kylvettiin käsineen kopsasta. Kalkkia pit joillein happamiille peltoille lisä-tä enemmän.

Kun viljat ol kylvetty, tehtiin herne ja juurkasvit, viimiseks peruna vasta ihan tou-kokuun lopussa tai kesäkuun alussa. Meillä kasvatettiin ruista, ohraa, vehnää ja kauraa sekä perunaa, rehukaalia, lanttua ja soker-juurikasta. Rehukaali ol elukoin ruokaa, kai-kesta muusta saatiin itellekin ruokaa talven varalle, jauhoja ja sen sellasta. Osa peltoista ol aina heinällä. Enstään meillä ei ollu peru-nantekokoneetta ja perunat pit tiputella maa-han käsineen. Se ol kova homma, missä lap-siinkiin pit olla mukana. Hevosauralla ajettiin peltoon vako, mihin perunat tiputeltiin yks kerrallaan noin kahenkympen sentin välein. Siit vako ajettiin umpeen ja tehtiin uus mihin taas tiputeltiin uuet perunat. Meien isä sano perunoita maaomeniiks.

Juurkasvit lanttu, juurikas ja rehukaali ol valmista harvennettavaks kesäkuun alku-puolla. Pellolla ryömittiin harvennuskuokan kans, ja rivi kerrallaan otettiin rikkaruohot ja liiat taimet pois niin, että vain yks ja paras taimi jätetiin paikkaans. Kyllä ol illalla selkä kipiä ja polvet helliinä. Juurikkaat pit saaha harvennettua juhannukseks. Siihen männes-sä pit saaha polttopuutkin katokseen. Poltto-puut ol ajettu talvella kotiin ja siit keväällä, kun aurinko paisto jo korkiammalta, ne sa-hattiin sirkkelillä ja halottiin kirveellä riihen luo kasaan kuivamaan. Kun puut ol kuivia, ne ajettiin hevosella halkokatokseen ja pinot-tiin sinne.

Juhannuksen jälkeen käytiin pitkävartisel-la kuokalla viel juurikasrivit läpi, ettei rikka-ruohot päässy valtaan. Juurikkaat kasvo pal-jo paremmast, jos ol vaan aikaa alkukesästä penkkiä vähä möyhentää. Meien naapurin Viljo ol innokas juurikaspellon haraaja. Kun meien isä näk Viljon pellolla komens se aina meietkiin hommiin. Muutenkiin sillon katot-tiin, miten naapurissa työt luistaa ja onk kaik työt saatu tehtyä. Naapuria mäntiin autta-maan, jos ol tarvis.

Heinäkuun alussa alettiin heinätyöt. Ens heinä niitettiin hevosniittokoneella kui-vamaan. Isä niitti sarkaojat viikatteella, ettei ne päässy heinettyyn ja kasvaan umpeen. Ojanpientareet haravoitiin, ja heinät ajettiin kasoin hevosen vetämällä haravakoneella; siintä ne ol hyvä mättää hangolla seipäille. Yks löi seipäitä pystyyn, ja muut hankos hei-niä seipäille. Myö lapset haravoitiin karineita ja laitettiin nappulat seipäisiin. Meien Tyttö-niminen hevonen ol tosi rauhallinen, ja isä

Kuva Marjatta Haaja-Seppälän albumista

anto miun ajaa vähä haravakonetta jo aika pienenä, en tainnu olla viel kymmentäkään. Siintä hommasta miä tykkäsin kovast. Kun heinä ol seipäillä kuivannu, se ajettiin la-toon kahella hevosella ja kumipyöräkärriil-lä. Lapset ol aina heinälaossa närtteen pääl-lä hyppimässä orsiin päältä ja tallomassa, että heinät saatiin tiukkaan ja mahtumaan latoon. Siellä ol muuten mukavaa, mut hei-nät kutitti aika ilkiäst ihoa, kun tul hiki. Joka kuorman jälkeen pit kylvää suoloja heiniin, ettei ne ala homehtuun, etenkiin jos ol vähä sateisemp kesä, eikä heinät ollu ihan rutikui-via. Sekiin ol lapsiin homma. Heinät saatiin yleens latoon heinäkuun aikana, mut satei-siina kesiinä voi heinäseipäitä nähä pellolla viel elokuun alussakiin.

Heinä- elokuussa kerättiin metästä mus-tikat ja vaapukat, kasvimaalta mansikat ja puutarhasta karvaiset ja viinimarjat. Ne säilöttiin keittämällä talven varalle. Sillon ei

ollu pakastimia. Suotkaan ei ollu viel ojitet-tu, ja muuramia saatiin joka kesä. Kaikki ei tykänny muuranhillosta, miusta se ol herk-kua lettuiin kans.

Elokuun puolvälissä alko viljan korjuu. Ruis valmistu ensimmäiseks, ja se niitettiin meillä sirpillä ja pantiin kuhilaille kuiva-maan. Kuivat ruislyhteet ahettiin riihen par-siille, ja riihen uuniin pantiin tuli, et jyyiin tul savun maku. Seuraavana päivänä lyh-teet otettiin parsiilta ja puitiin nulikoilla tai varstoilla riihen lattialla. Jyvät jäi lattialle ja suorat olet laitettiin isoin lyhteisiin ja varas-toitiin tallin vintille. Niistä sai hyviä patjaol-kia. Armeija hak niitä meiltä kuorma-autolla Haminaan sotapoikiin patjoin täytteeks. Jyvät ajettiin käskäyttösen puhistuskoneen läpi ja vietiin laariin. Riihikuivia ruisjauho-ja ois männy kaupaks ihan rajattomast, jos niitä ois vaan ollu. Parempaa puuroa ei ole, kun uuesta riihikuivasta rukiasta keitetty uu-tispuuro. Rukiissa ol niin kova työ, et kuus-

kymmmentluvun alkupuolella meillä lopetettiin ruukiin kasvatus.

Seuraavaks valmistu ohra, siit kaura ja viimiseks vehnä. Kaik vilja ens niitettiin ja mätettiin seipäille. Kun se ol kuivaa, ajettiin hevosiilla riihelle ja puitiin sähkökäytösellä puimakoneella. Jyvät vietiin laariin ja ruumenet ja olet laitettiin riihikatokseen, mistä ne siit talvella haettiin lehtiin alusiiks. Vilja yritettiin saaha puitua syyskuun aikana, mut sateisiina syksyillä se ei onnistunnu, ja joskus pelto ol niin märkää, että kaikkia viljaa ei saatu ees korjattua.

Parina vuonna meillä kasvatettiin pellaavaa ja syksyiltana sai polttaa päistärkkökkoa. Siintä lentel paljo kipinöitä ja siks se pit aina viiä keskelle suurta niittyä. Kokko ol tosi komia ja naapuritkiin tul sitä kattomaan.

Syyskuun alkupuolla kerättiin sienet ja puolukat. Sienet suolattiin puutiinuun. Puolukat survottiin, ja nekiin säily puutiinussa kevääseen ast omassa mehussa ilman soke-ria. Myöhemmin syksyllä käytiin karpalassa. Niitä ei tarvinnu säilöä; ne säily aitassa pärekorisissa.

Syyskuun puolvälissä nostettiin peruna. Se nostettiin talkoilla, ja perunannostotalkoot ol syksyn kohoakohta. Meillä ol kolmen talon, Taka-Nurmelen, Kytösiin ja meien yhteinen hevosvetonen perunannostokone, ja pellolla ol perunoita noukkimassa aina iso porukka. Perunapenkit ajettiin auk perunannostokoneella, ja perunat levis pellolle, mistä ne noukkittiin käsiin koriin ja lajiteltiin samalla pipanat, sekä huonot ja lohonneet erikseen. Kun peltoa ol saatu perunoista paljaaks, tehtiin saralle kokko ja laitettiin tuhkaan perunanpaistikkaita paistumaan. Niitä nokisia möhkäleitä siit kaivettiin kokon alta ja syötiin sormineen naama noessa. Sitä herkkua muistelen vieläkin ves kielellä. Joka talo tek vuorollaan iltasen talkooporukalle. Usiast tarjottiin lammaskaalia, mikä on nykyään tosi harvinaista herkkua; en oo tainnu syyä yhtään kertaa perunannosto talkoin jälkeen.

Viimiseks nostettiin juurikkaat ja lantut lokakuun alussa. Ens ne nyhettiin maasta käspelillä, puhastettiin enimmäkseen mullat pois

ja laitettiin suoriin riviin naatit samaan suuntaan. Siit naatit listittiin pois, ja juurikkaat heitettiin kärrtiin ja ajettiin isoon kasaan riihen luokse, mistä ne vietiin kuorma-autolla Korelan sokerjuurikastehtaalalle. Naatit ajettiin lävään eteiseen ja syötettiin lehmiille. Lantut nostettiin samalla viisiin, mut ne ajettiin lävään lanttukoppiin, mistä niitä annettiin lehmiille. Paraat lantut ajettiin kellariin, missä ne säily kauemmas ja mistä niitä ol talvella hyvä ottaa syötäväks. Ennen Haminan markkinointa lokakuun puolvälissä pit olla kaik nostettu, mut ei se kyl aina onnistunnu, jos ol oikeen huono syksy ja pellot ol märkiä. Joskus saapaat ol niin paksussa savessa, ettei meinannu jaksaa jalkoja nostaa.

Ihan viimiseks leikattiin rehukaali. Muistan, että joskus ol jo vähä lunta maassa, kun sitä leikattiin. Sitä yritettiin leikata vaan sitä mukaa, kun lehmät kerkis syyä. Usiast se pit kuitenkin leikata varastoon pois lumen alta.

Kun kaikki ol korjattu, pellot kynnettiin. Joka syksy kynnettiin vähä heinämaatakiin viljalle, ja vastaavast ol viljan sekaan kylvetty heinänsiemen joillein sarkoille. Eri peltolohkoille pit saaha vähä kasvukiertoa, että sai parempaa satoa. Mitään ei kannattannu kasvattaa oikeen monta vuotta samassa paikassa.

Tupaan tultiin lypsyltä iltaselle kuen puol seittämän aikoissa. Työtä tehtiin kaikkina arkipäiviin, mut pyhällä meillä ei millonkaan mänty pellolle. Lehmät pit tietyst lypsää. Askaretta riitti koko sulan maan ajaks, ja kun kaikki ol saatu korjuuseen, ol hyvä miel, kun ties, että karjalle sekä ihmisiille ol ruokaa talven yli. Ol mukava tehdä talven touhuja ja oottaa uutta kevättä. Sillon kaik alko taas alusta.

*Husulassa helmikuussa 2011
Marjatta Haaja-Seppälä*

*Selityksiä:
murkina = aamiainen,
närte = heinäkas,
puutiinu = puutynnyri,
karpala = karpalo,
käspelillä = käsin,
samalla viisiin = samalla tavalla*

Kotiseutufoorumi

Virojoella 17.–18.7.2010

Virolahti Seura juhli viime vuonna 60-vuotista taivaltaan. Juhlavuoden päätaphtuma oli Virolahden yläasteen ja lukion tiloissa järjestetty kaksipäiväinen Kotiseutufoorumi -taphtuma, joka kokosi yhteen peräti 24 seuraa.

Ensimmäisen foorumipäivän vetonauloiksi muodostuivat luennot, joiden kautta saatiin tietoa mm. perinteenkeruusta Virolahdella, maailmanhistorian moninaisten käänteiden vaikutuksesta Virolahden kehitykseen, uusimmista esihistorian löydöistä Järvenkylän kaivauksilla ja kotiseututyön uusista haasteista. Koska kyse oli juhluvuodesta, ei voitu välttää kotiseututyön ansiomerkkien jaoltakaan.

Yhdistysten info- ja esittelypisteet, joiden joukossa myös Virolahden Tulkien sukuseura oli, jakoivat tietoa molempina päivinä. Kino Virolahti -salissa pyöri harrastajakuvaajien kotiseutuaiheisia filmejä. Suosikiksi nousi Seppo Rintelän Virolahden Osuusliikkeen filmimateriaalista 1960-luvulla koostama filmi, jossa nähtiin mm. Virojoen 7-tien sillanrakennusta ja Pyterlahden putkitehtaan toimintaa. Koulun käytävillä ja luokissa oli esillä monia näyttelyitä, joista upeimpana Käsityökeskuksen rakentama virolahtelaisen käsityön näyttely.

Sunnuntain Hapanvelli juhlassa puhunut Suomen Kotiseutuliiton pääsihteeri **Lassi Saressalo** korosti juhlapuheessaan paikallisuuden edelleenkin suurta merkitystä maailman myllerrysten keskellä. Mikäli paikallisen kulttuuriperinnön, identiteetin ja yhteisöllisyyden tuoma turvaverkko katoaa keinotekoisesti luotuja suurorganisaatioita muodostettaessa, kansalaisten keskuudessa syntyy levottomuutta ja juurettomuutta. Oma kulttuuriperintö tulee vaalia ja huolehtia sen elinvoimaisuudesta, sen avulla selviämme paremmin tulevaisuuden haasteista. Vuoden kesävirolahtelaiseksi valittiin juhlassa akatemiaprofessori **Ilkka Hanski**, joka myös

Kuvat Heikki Arpiainen

hemmin vuoden mittaan keräsi tämän lisäksi myös muita merkittäviä palkintoja: tieteen saralla erittäin arvostetun Latsis Prizen ja biotieteiden pikku-Nobelin!

Kotiseutufoorumin tunnelma oli mukava, välitön ja lämmin. Käytävillä käytiin monia mielenkiintoisia keskusteluja ja solmittiin uusia yhteyksiä. Palautteessa esitettiin runsaasti uusia ja hienoja ideoita kotiseututyön kehittämiseksi ja toivottiin yhteistyölle jatkoa. Taphtuma osoitti ainakin sen, ettei virolahtelaisuuden katoamisesta ainakaan vielä tarvitse kantaa huolta. Tulevaisuuden haasteisiin, mm. parhaillaan käynnissä oleviin kuntaliitosneuvotteluihin osallistuu aktiivinen ja vireä Virolahti!

Siru Ahopelto

Isoveli valvoo OSA 1.

Sukututkijoita koskevaa tietosuojakeskustelua seurattessani kiinnitin huomioni myös kirjoitteluun, jossa puhuttiin suomalaisten viranomaisten rekisteröinti-innostuksesta ja siihen liittyvästä tietosuojariskistä. Yksityiselämänsä julkitusta huolestuneen kansalaisen kannattaa ottaa selvää omista rekisteritiedoistaan. Tietosuojalain mukaan jokaisella kansalaisella on oikeus saada selvitys, mitä hänestä mihinkin rekisteriin on kirjattu. Sitä varten on olemassa mallilomake netissä Tietosuojavaltuutetun toimisto -sivuilla. Samoilta sivulta löytyy myös virheellisten tietojen korjausvaatimuslomake. Jokainen voi kieltää rekisterin pitäjää luovuttamasta tietojaan suoramainontaan tai sukututkimukseen. Joistakin rekistereistä ei tietoa kuitenkaan anneta, esimerkiksi rikosrekisteristä tai Suojelupoliisin rekisteristä.

Jo pintapuolisesti asiaan tutustuessani, yllätyin rekisterien määrästä. Suomessa on rekistereitä enemmän kuin olen osannut kuvitellakaan. Niitähän onkin satoja - ellei tuhansia! Ongelma on siinä, löydänpö juuri ne rekisterit, joissa on tietoa minusta? Pitäisi olla rekisteri rekistereistä.

Henkilötietoja voidaan käyttää myös huijauksiin tai muihin rikoksiin. 7.3.2011 TV 1:n klo 20.30 uutisissa kerrottiin identiteettivarkaudesta. Saksalaistytölle vuokrattiin asunto Helsingin keskustasta väärällä nimellä ja henkilöllisyydellä. Tytöt maksoivat ennakkovuokran, mutta Helsinkiin tultuaan eivät löytäneet asuntoa eivätkä väärää henkilöllisyyttä käyttänyttä vuokraajaa. Poliisin mukaan identiteettirikoksen uhrilla on mahdollisuus hakea uusi henkilötunnus. Sisäministeriön identiteettityöryhmä esittää uuden rekisterin perustamista identiteettirikosten uhreille.

Ihmisen itsenäisyyden ja yksityisyyden valvonnasta Suomessa kirjoittaa **Lari Tiika-salo** Helsingin Sanomien Mieli-pide-sivulla 3.2.2011 mm. seuraavasti: "Suomessa ihmistä valvotaan kuin DDR:ssä, paitsi paremmin menetelmin. - - - Viranomaiset valvovat ih-

misiä, ja tulokset tallennetaan mitä erilaisimpiin rekistereihin. Tunnetuimpia rekistereitä lienevät väestötietorekisteri ja rikosrekisteri. - - - Pelkästään terveys- ja sosiaalialan rekistereitä on Rekisteritutkimuksen tukikeskuksen mukaan noin 180, aina sikarekisteristä näkövammarekisteriin. Muilla hallinnonaloilla rekistereitä on vähintään samanmoinen joukko. Viranomaisilla näyttää olevan tarvetta lisätä rekisteröitävän tiedon määrää. On esimerkiksi aloitettu sormenjälkien ja dna-tunnisteiden kerääminen. Viranomaisen tavoitteena on kerätä mahdollisimman monen suomalaisen sormenjälki- ja dna-tunnisteet. Keräämistä on perusteltu rikosten selvittämisellä."

Tästä voisin jo vetää sellaisen johtopäätöksen, että jokainen suomalainen on mahdollinen rikollinen, kunnes toisin todistetaan. Kannattaa muuten tehdä pieni retki Rekisteritutkimuksen tukikeskuksen (Re Tki) sivulle ja hämmästellä, mitä kaikkea onkaan olemassa.

Uudet keinot käyttöön

Tiikasalo jatkaa vielä: "Uudeksi valvontakeinoksi kehitetään autojen gps-paikannusta, jolla viranomainen voi valvoa ihmisten liikumista. Valvontaa perustellaan ruuhkien hallinnalla. Samantyyppistä liikkumisen valvontaa on Suomessa kehitetty myös vankien seuraamiseen.

Suomalaisten sairauskertomuksia ollaan keräämässä Kelan hallinnoimaan rekisteriin, niin sanottuun kanta-arkistoon. Elinkeinoelämän keskusliitto onkin nostonut esille ajatuksen, että työnantajille tulisi oikeus tutkia työntekijöiden terveystietoja Kelan rekisteristä.

Suomessa luotetaan valvontaan ja rekistereihin. Yhdentyvän Euroopan myötä suomalaisten rekisteritietoja voidaan luovuttaa eri valtioiden viranomaisten käytettäväksi. Näin on esimerkiksi dna-tietojen kohdalla. On toinen kysymys, miten muiden valtioi-

den virkakoneistot kunnioittavat rekisteritietojen luottamuksellisuutta."

Kun maksan pankkikortilla, pitää tililläni olla rahaa. Kun maksan luottokortilla, luottokelpoisuuteni tarkastetaan. Liikkumistani seuraavia valvontakameroita on joka paikassa. Monessako valvontakamerassa esiinnyn kotini ja lähimmän ostoskeskuksen kaukapaikalla käydessäni? Vieläkö jää katvealueita, joissa minua ei pystytä näkemään? Kaukana tulevaisuudessa ei liene aika, jolloin liikkumistani taajamien ulkopuolellakin voidaan seurata. Autoni tai kännykkäni sijainti voidaan paikallistaa, tai se, missä olen käyttänyt luottokorttia tai nostonut rahaa automaattista. Ehkä kuljen gps-panta jalassa tai ihonalainen siru niskassa. Taloudellinen tilanteeni on hyvin selvillä, terveystietoni löytyvät rekisteristä, ehkä poliittinen kantanikin tiedetään, minua seurataan ja valvotaan koko ajan ja kaikkialla.

Aluksi vähän ihmettelin, miksi kirkonkirjoihin on kirjattu arkaluonteisia tietoja. Kirkonkirjat ovat vain yksi pieni ja hyvin viaton rekisteri, ja sieltä löytyvät tiedot tuntuvat muihin valvonta- ja rekisteritietoihin verrattuna ihan lällärikamalta.

Lasi tai pari punaviiniä

Eräs tuttavani oli työterveyslääkärin vastaanotolla. Lääkäri joutui kesken kaiken poistumaan huoneesta, jolloin ystäväni päätti nostaa katseensa ja vilkaista lääkärin pöydällä edessään avoinna olevaa potilaskansiotaan. Ensimmäisenä, ja nähtävästi tärkeimpänä tietona, siinä luki: "Juo viiniä." Tupakointia ja alkoholin käyttöä kysytään aina lääkärin ja terveydenhoitajan vastaanotolla. Suurin osa ihmisistä vähättelee ja valehtelee kliseeksi muuttuneeseen tyyliin: "Kyllä sitä silloin tällöin, hyvän ruuan kanssa, tulee otettua lasi tai pari punaviiniä..." Kun oikeasti pitäisi sanoa: "... pullo tai pari ja syödään jos muistetaan." Koska kaikki menee rekisteriin, niin ehkä kuitenkin kannattaa valehdella tai ainakin ilmoittaa määrä alakanttiin.

Terveystietojen luottamuksellisuutta. Sairaaloissa tehdään kuitenkin lääkärinkiertoja, joissa potilaiden sairauksista ja muista ongelmista

puhutaan ääneen julkisesti kaikkien huoneessa olijoiden kuullen. Asiasta kirjoitti tutkija **Riikka Lämsä** Helsingin Sanomien Sunnuntaidebatissa 20. helmikuuta 2011: "Niinpä sairaaloissa lääkärin ja sairaanhoitajien on keskusteltava potilaiden kanssa sairautensa ja sen hoidon lisäksi myös muista elämäntilanteista. Jotta potilaan edellytyksiä selvitä arjesta kotona voidaan arvioida, lääkärinkierroilla selvitetään potilaan asumismuotoa ja kodin varustelutasoa, perhe- ja ystäväsuhteita, taloudellista tilannetta, työpaikkaa sekä päihteiden käyttöä.

Havainnointia sairaalaosastolla tekevänä tutkijana olen jopa nähnyt, kuinka potilaan kanssa keskusteltiin tämän kuolemasta ja elvytyskiellosta muiden potilaiden kuullen."

Itsensä paljastajat

Sitten on vielä olemassa aivan erikoinen joukko ihmisiä, suorastaan oman rotu: "kännykkäilottajat". He eivät yritä varjella yksityisyyttään vaan kuuluttaa sitä mahdollisimman monille. Olen ymmärtänyt, että se on tarkoituskin. Paikaksi he valitsevat sellaisen julkisen tilan, jossa väkeä on paljon ja josta kiusaantuneet kuulijat eivät pääse pakenemaan. Otollisia paikkoja ovat julkiset liikkuvat kulkuneuvot, kahvilat, ravintolat, terveyskeskusten odotustilat jne.

"Kailottaja" haluaa tehdä kaikille selväksi omistamansa omaisuuden määrän, asunnon, kesämökin, veneet, autot ja muut vempaimet sekä paljonko niistä on joutunut maksamaan. Paljonko on pitänyt ottaa velkaa ja mitä on lainan vakuutena. Terveystietä selvitetään kaikki vaivat ja sairaudet sekä niiden tutkiminen, tehtiinkö tähtystys ylä- vai alakautta ja mitä lääkkeitä entisten lisäksi nyt joutuu syömään. Monesko elämäkumppani tuli pantua kiertoon ja mitä kivaa tämän uuden kanssa on ehditty tekemään ja miten. Selvitys tehdään ihan pienimpiä ja intiimeimpiä yksityiskohtia myöten.

Eräskin nuori nainen kertoi metrossa kännykkänsä, kuinka uutta ja ihanaa poikaystävää tavatessa oli niin vähän aikaa, ettei ehditty muuta kuin naida napsauttaa. Apua! Ketä kiinnostaa?

Jaakko Liukkonen

Nuorten sivut

Aloitamme tässä lehdessä nuorille tarkoitetut sivut, ja toivomme sukumme jäseniltä ja heidän nuoriltaan aktiivista osallistumista niiden rakentamiseen ja toteuttamiseen. Toivomme teidän lähettävän lastenne ja lastenlastenne piirustuksia toimitukselle. Sarjakuvien piirtäjät voisivat ryhtyä töihin – samoin kirjoituskilpailuun osallistuvat. Näiden sivujen toimittaja on Riku Tulkki. Posti, jota toivomme teiltä runsaasti, lähetetään osoitteeseen: Riku Tulkki, Tulkintie 9, 49960 Ala-Pihlaja tai sähköpostiin: riku.tulkki@gmail.com.

Toimituskunta

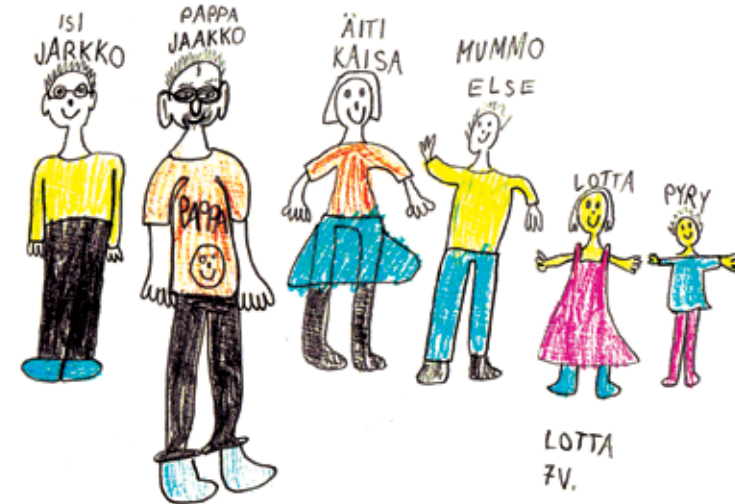
Piirrä sarjakuva!

Lähetä sarjakuvasi osoitteeseen: Riku Tulkki, Tulkintie 9, 49960 Ala-Pihlaja.

Lasten piirustuksia

Julkaisemme tällä palstalla lasten piirustuksia, joita voitte lähettää samaan osoitteeseen kuin sarjakuvia ja alla olevan kirjoituskilpailun kirjoituksia. Vieressä olevan piirustuksen on tehnyt seitsemän-vuotias Lotta Apell.

Kirjoituskilpailu lapsille ja nuorille

Tänä vuonna Virolahden Tulkkien sukulehti järjestää kirjoituskilpailun lapsille ja nuorille. Kilpailun aiheena on **Sukulaiseni**. Kirjoittaja voi valita kirjoittaako yhdestä vai useammasta sukuun kuuluvasta, vai kertooko hän koko suvusta. Aiheena voi olla myös sukulaiselle sattunut tapahtuma tai kummelus. Kirjoittaja voi otsikoida kirjoituksensa haluamallaan tavalla.

Kilpailussa on kaksi sarjaa:

1. alle 10-vuotiaat
2. 10 – 15-vuotiaat

Kilpailun säännöt

- Kilpailukirjoitusten enimmäispituus on 2 liuskaa. Teksti vain toiselle puolelle paperia. Teksti voi olla myös käsin kirjoitettu.
- Kirjoitukset voi lähettää paperiversiona tai sähköpostin liitetiedostona. Kilpailutöitä ei palauteta.

- Kilpailuun osallistuvan kirjoituksen tulee olla ennen julkaisematon, eikä se saa olla samanaikaisesti toisessa kilpailussa.
- Virolahden Tulkkien lehdellä on oikeus julkaista kilpailuun osallistuneet kirjoitukset.
- Kilpailuun osallistutaan nimimerkillä. Kilpailutyön mukaan tulee liittää suljetussa kirjekuoressa tai sähköisesti erillisenä sähköpostiviestinä tekijän oikea nimi ja yhteystiedot sekä julkaisulupa Virolahden Tulkki-lehteä varten.
- Kilpailuun osallistuvat kirjoitukset lähetetään tämän vuoden loppuun (31.12.2011) mennessä osoitteella Riku Tulkki, Tulkintie 9, 49960 Ala-Pihlaja tai sähköpostilla osoitteeseen: riku.tulkki@gmail.com.
- Kilpailun tulokset julkistetaan Virolahden Tulkkien vuoden 2012 lehdessä. Parhaat kirjoitukset palkitaan ja julkaistaan lehdessä.

Nyt rokataan!

Keikalla Jack up -ravintolassa tammikuussa 2010.

Tomi Mikael Tulkki on syntynyt Viro-lahdella 21.4.1985 Reijo ja Tarja Tulkin keskimmäisenä lapsena. Tomi on suorittanut rakentajan ammattitutkintonsa Etelä-Kymenlaakson ammattikoulussa, ja tällä hetkellä hän työskentelee paikallisen rakennusliikkeen alaisena. Musiikki on yksi hänen monista harrastuksistaan. Tomi on viihtynyt musiikin parissa lapsesta asti, ja sävelkorvaa löytyy vieläkin – laulaminen ja soittaminen on aina ollut häntä lähellä.

Saavun soittimien täyttämään treeni-kämppeään. Huone on hämärä, useat soittimet täyttävät huoneen. Nuottikirjat on järjestetty hyllyille, ja onpa vielä muutamat

nuotit odottamassa telineillä seuraavaa harjoitusta. Tilasta huomaa, että kyseessä ei todellakaan ole aloittelijoiden huone. Olemme sopineet tapaamisen, ja sieltä se Tomi jo saapuukin. Pääsemme asiaan.

Mistä kaikki sai alkunsa? Milloin aloit laulamaan ja soittamaan?

– Kyllähän se musiikki on aina kiinnostanut. Yhtenä tärkeimmistä virstanpylväistä voidaan kuitenkin pitää 15-vuoden ikää, kun yhdessä kylän poikien kanssa kokoonnuttiin **Bycklingin Ristolle**. Aluksi oli vain sellaista pientä musisointia, mutta myöhemmin

toiminta meni vakavammaksi ja aloin soittamaan kitaraa. Siitä oikeastaan harrastus musiikin parissa kehkeytyi. Alkuaikoina perustimme *Four Bucks* -nimisen yhtyeen, jossa **Toni Rikkola** säesti rummuissa, **Mikko Haaja** kitarassa, **Ville Byckling** bassossa ja minä vedin kompit kitaralla sekä lauloin. Yhtyeemme kuitenkin hajosi, minkä jälkeen jatkoimme Mikko Haajan kanssa *The Graceless* -yhtyeen parissa, jossa bassoon tarttui **Petri Hietala** ja rumpuihin **Jussi Natunen**. Sekään yhtye ei ole enää voimissaan, mutta olen keikkaillut **Nurmelan Akin** kanssa.

Seinillä on monia vuosien takaisia suurien artistien julisteita ja levyjä.

Miten luonnehtisit omaa musiikkityyliäsi, mistä saat vaikutteita?

– Saan melko paljon vaikutteita populäärimusiikista. Blues- ja rock-tyyli ovat oikeastaan ne tärkeimmät tyylilajit.

Tilassa on myös paljon palkintopystejiä muistuttavia palkintoja ja tunnustuksia.

Mitä pidät tärkeimpinä harrastuksen kohokohtina?

– Parhaiten ovat jääneet mieleen muutamat yksittäiset keikat pääkaupunkiseudulle ja kauemmas. Tunnustukset nostavat tietysti mielialaa, mutta tärkeintä on saada ihmiset iloiselle mielelle.

The Graceless – Petri Hietala (vas.), Tomi Tulkki, Jussi Natunen ja Mikko Haaja.

Tomi Tulkki.

Kun olet keikkaillut bändisi kanssa, niin millaista se muusikkoelämä oikein on?

– Harjoittelemineen on yllättävän työlästä, mutta jos haluaa menestyä ja edetä, treenaaminen on kuitenkin se yksi tärkeimmistä asioista. Keikoilla tarkoin mietitty ja onnistunut esitys palkitsee hyvin tehdystä työstä, kun ihmiset saa iloisiksi.

Jos joutuisit autiolla saarelle ja saisit valita 3 artistia mukaasi soittamaan levyjä kanssasi, niin ketkä he olisivat?

– **Imelda May**, **Jenni Vartiainen** ja **Mikko Haaja**.

Monien tapahtumien, musiikkiesitysten ja satojen harjoittelutuntien jälkeen on aika kysyä, mitkä ovat suunnitelmasi tulevaisuudessa. Aiotko pitää musiikin harrastuksena vai jopa enemmän?

– Aika näyttää. Ei kannata ottaa paineita. Harrastusmielessä hyvä tulee.

Mitä sanoisit tämän lehden lukijoille?

– Suku pitää aina yhtä. Kiitos suvun muusikoille, pidetään musiikkiperinteitä yllä.

*Texti Riku Tulkki
Kuvat Tomi Tulkin arkistosta*

Osta sukuseuran tuotteita

Hannu Tulkki: Virolahden Tulkkien kuusi sukupolvea

Hinta 10 euroa + postikulut

Vaakunataulu

Virolahden Tulkki -sukuseuran värillinen, A4-kokoinen, kullanvärinen kehyksin varustettu vaakunataulu. Hinta 5 euroa/kpl.

Kahviservetit

Sukuseuran vaakunalla varustettuja, tyylikkäitä kahviservettejä. Kata merkkipäivien tai muiden juhlien kahvipöytä tyylikkääksi serveteillä, joihin on painettu oman sukuseurasi hieno vaakuna. Servetit myydään 20 kappaleen pakkauksissa. Hinta 8 euroa/pakkaus.

Häviävää kylää -kirja

Santeri Tulkin aikanaan kirjoittama kuvaus Yläpihlajan kylästä ja sen asukkaista on tärkeä ja arvokas perusteos jokaiselle suvun kotikylästä ja omasta suvustaan kiinnostuneelle. Sukuseuran julkaisema, ulkoasultaan näyttävä kirja on painettu Gummeruksen kirjapainossa. Jäännösvaraston kappalehinta on alennettu 7 euroksi. Postituskuluina peritään 3 euroa.

Sukuseuran pinssi

Sukuseuramme vaakunakilvestä on valmistettu rintamerkki eli pinssi. Merkin punaisella emalipohjalla on kultainen leijonankäpälä, kuten vaakunassammekin. Koko on 11 x 12 mm. Hinta 8,50 euroa + postimaksu.

Lehtemme irtonumerot

Virolahden Tulkki -lehteä on ilmestynyt tätä ennen kuusitoista numeroa. Vanhoja numeroita on vielä rajoitetusti jäljellä. Niitä voivat niin suvun jäsenet kuin muutkin kiinnostuneet ostaa. Hinta 3 euroa ensimmäinen kpl, 2 euroa seuraavat samalla kerralla ostettuina. Postimaksu lisätään.

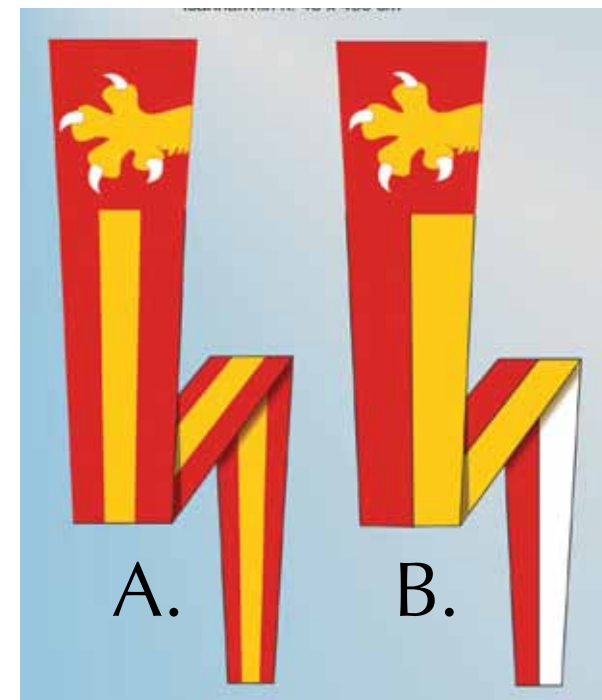
Kaikkia tuotteita saa ostaa Kalle J. Tulkilta, puh. (05) 289 730, 050 410 5225 tai kalle.tulkki@pp.inet.fi. Häviävää kylää -kirjaa myös Hannu Tulkilta, puh. (09) 241 3842, 050 66 260 tai hannu.tulkki@kolumbus.fi

Kysely isännänviiristä

Sukuseuran hallitus päätti tehdä kyselyn jäsenten halukkuudesta hankkia isännänviiri. Viirin on yläpäästä 40 cm leveä ja 450 cm pitkä. Sen hinta tulee olemaan 60 euroa/kappale.

Viereisessä kuvassa on kaksi vaihtoehtoa sukuseuran isännänviiriksi. Mikäli ilmoitat halukkuutesi ostaa Virolahden Tulkkien isännänviirin, äänestä samalla kumman viirin (A vai B) haluaisit.

Alustavat tilaukset ja äänestysvalinta (A vai B) lähetetään Kalle J. Tulkille osoitteeseen Pilkkimiehentie 6, 48800 Karhula, puh. 050 410 5225 tai sähköpostilla: kalle.tulkki@pp.inet.fi.

Virolahti-viikot 8.–17.7.2011

Virolahti-viikon tapahtumat alkavat perjantaina **8.7.** *hapanvellingestarin valinnalla* Klamilan iltatorilla klo 18. Sunnuntaina **10.7.** avataan *Kiveen hakattu historia* -näyttely Bunkkerimuseolla. *Hapanvellingiravintola* on avoinna ma-la **11.–16.7.** klo 10–16 Rajasalissa. Siellä on esillä myös *Raja ennen ja nyt* -näyttely. *Kirkkokonsertissa* maanantaina **11.7.** klo 19 esiintyy **Raita Karpo**. Muusta ohjelmasta mainittakoon mm. maanantaina **11.7.** klo 12 *Virojoki-kävely* ja keskiviikkona **13.7.** klo 15 *Uuno Klami -kävely*, perjantaina **15.7.** klo 18 *Pyörävaellus Soikonvuorelle* ja klo 19 *Soikonvuoren vesper*. Lauanantaina **16.7.** klo 8.30–14 *Hapanvellingimarkkinat*, klo 12 *Raja 1/2 maraton* Virojoki–Vaalimaa, klo 13 *Vellicup-kutsuturnaus* Virojoella, klo 17 *Virta Rock* Virojoella, klo 18.30 *Rajasoutu* ja klo 21 *Vellitasarit* Leerviikissä. Lapsille on tarjolla *musiikkitapahtuma* lauantaina **16.7.** klo 15–17 ja *onkikitapahtumia* **11.7.** klo 12–14 Ukkosaareissa sekä **14.7.** klo 12–14 Klamilan satamassa. Viikko päättyy sunnuntaina **17.7.** klo 12.00 Klamilan satamassa vietettävään perinteiseen *Hapanvellingijuhlaan*. Katso koko ohjelma osoitteesta: www.virolahti.fi. Lisätietoja: sari.rasi@virolahti.fi, puh. 050 3898 125.

Uusia jäseniä

Ilari Siimes, Antti Tahvonpoika Tulkin sukuhaarasta, Helena Antintytär Nopasen suvusta.

Riitta Tulkki, Sipi Eerikinpoika Tulkin sukuhaarasta, Erik Sipinpoika Tulkin suvusta.

Marianne Tulkki, Sipi Eerikinpoika Tulkin sukuhaarasta, Erik Sipinpoika Tulkin suvusta.

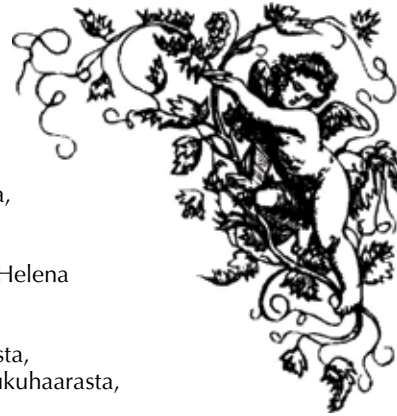
Markku Uski, Juho Tahvonpoika Tulkin sukuhaarasta, Helena Juhontytär Braskalin suvusta.

Aila Hämäläinen, Juho Tahvonpoika Tulkin sukuhaarasta, Taneli Juhonpojan suvusta sekä Liisa Tahvontyttären sukuhaarasta, Majjaliisa Tanelintyttären suvusta.

Airi Asta Mankinen, Antti Tahvonpojan sukuhaarasta, Helena Antintytär Nopasen suvusta.

Tuula Sinikka Hovi, Antti Tahvonpojan sukuhaarasta ja Helena Antintytär Nopasen suvusta.

Toivotamme uudet jäsenet lämpimästi tervetulleiksi sukuseuraamme. Jäsenmäärämme on nyt 175.

In memoriam

Heikki Juhani Tulkki kuoli Haminassa 5.4.2010. Hän oli syntynyt 10.9.1948 Virolahdella ja kuului Juho Tahvonpoika Tulkin sukuhaarassa Taneli Juhonpojan sukuun ja Liisa Tahvontyttären sukuhaarassa Majjaliisa Tanelintyttären sukuun.

Hilkka Liisa Tulkki kuoli 3.11.2010 Helsingissä. Hän syntyi 10.10.1920 Saarijärvellä ja kuului puolisona Tahvo Tahvonpoika Tulkin sukuhaarassa Mikko Tahvonpojan sukuun.

Antti Rytönen kuoli 25.4.2011. Hän asui Jämsänkoskella ja kuului Tahvo Tahvonpoika Tulkin sukuhaarassa Mikko Tahvonpojan sukuun. Hän oli syntynyt Virolahdella 16.3.1931.

Virolahden Tulkkien sukuseuran hallitus 2009–2013

Valittu varsinaisessa sukokokouksessa 1.8.2009

Hallitus piti kokouksen 2.4.2011 rahastonhoitaja Kalle (keskellä) ja Tuula Tulkin luona Karhulassa.

Puheenjohtaja:

Heikki Anton Tulkki

Juho Sipinpoika Tulkin eli Liikkasen sukua,
Mikko Sipinpoika Tulkin eli Krouvin sukua
sekä Maria Antintytär Tulkin sukua eli Antti
Mikonpoika Talsin / Tulkin haaraa
Laivalahdenkaari 26 B 21, 00810 Helsinki
Käsi puh. 040 558 8737
heikki.tulkki@kolumbus.fi

Varapuheenjohtaja:

Marjatta Haaja-Seppälä

Maria Juhontytär Lahden sukua eli Elias
Eerikinpoika Haajan haaraa sekä Mikko
Tahvonpoika Tulkin sukua
Välipellonkuja 7, 49510 Husula
Käsi puh. 040 747 4118
marjatta.haaja-seppala@kympp.net

Sihteeri:

Liisa Ahonen

Erik Sipinpoika Tulkin sekä
Juho Juhonpoika Tulkin sukua
Tammistonkatu 15 B 30, 01520 Vantaa
Käsi puh. 050 367 6052
liisa.ahonen@kolumbus.fi

Muut hallituksen jäsenet:

Jaakko Liukkonen

Sukuseuran lehden päätoimittaja
Erik Sipinpoika Tulkin sukua
Punakiventie 3 as. 41, 00980 Helsinki
Puh. (09) 321 4661 kotiin
Käsi puh. 0400 489 285
jaakko.liukkonen@netti.fi

Juha Tulkki

Erik Sipinpoika Tulkin ja Juho Juhonpoika
Tulkin sekä Anna Tahvontytär Tulkin sukua
Tulkintie 9, 49960 Ala-Pihlaja
Käsi puh. 0400 754676
juha.tulkki@pp.inet.fi

Jukka T. Tulkki

Mikko Tahvonpojan sukua
Pohjoiskaari 40 as. 7, 00200 Helsinki
Käsi puh. 050 571 0010
jukka.tulkki@welho.com

Reetta Väänänen

Helena Antintytär Nopasen sukua eli
Erik Matinpoika Nopasen haaraa
Suokatu 24 A 40, 70100 Kuopio
Käsi puh. 0440 697 233
reetta.vaananen@gmail.com

Virolahden Tulkkien vaakuna
Suunnittelija Tero Tulkki